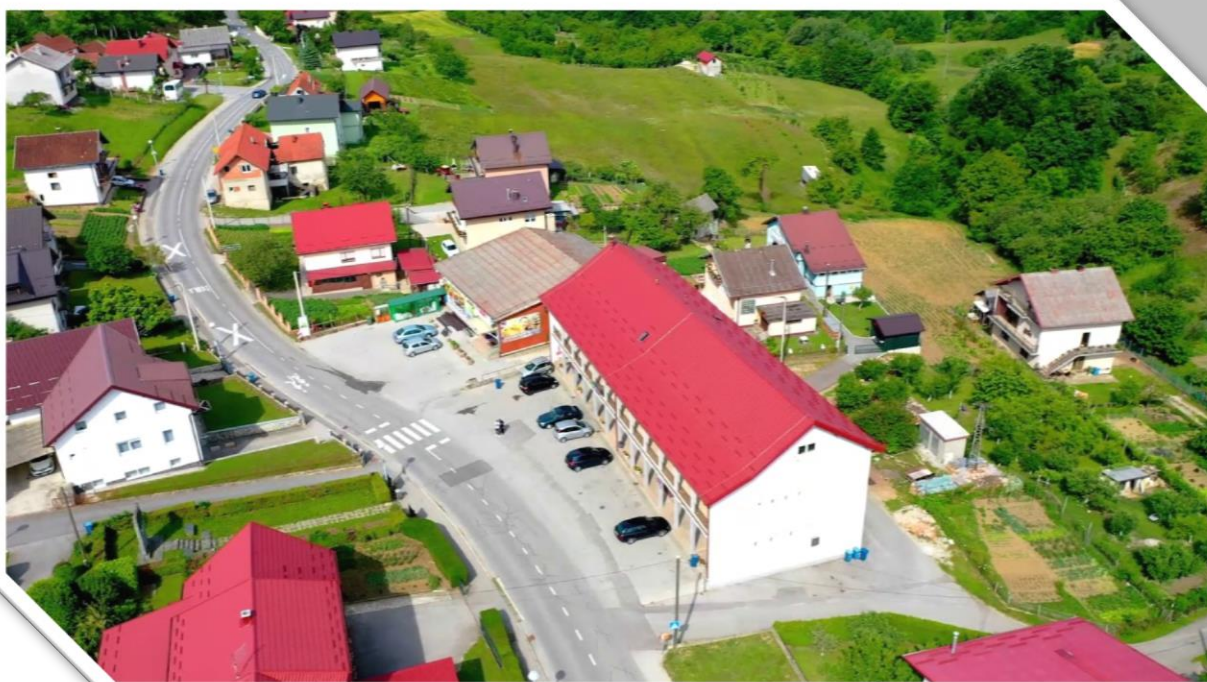

*Strategija razvoja pametne
Općine Jesenje za razdoblje do
2026. godine*

Sadržaj

<i>Riječ načelnika</i>	3
<i>1. Uvod</i>	4
<i>1.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima i zakonima</i>	5
<i>2. Koncept Pametna Općina</i>	9
<i>3. Strategija razvoja pametne općine Jesenje</i>	16
<i>3.1. Analiza stanja</i>	17
<i>3.1.1. Pametno upravljanje općinom i uslugama</i>	17
<i>3.1.2. Pametno korištenje ljudskih potencijala</i>	19
<i>3.1.3. Pametno gospodarstvo</i>	21
<i>3.1.4. Pametan okoliš</i>	23
<i>3.1.5. Pametno življenje i sigurnost</i>	24
<i>3.1.6. Pametan i održiv promet i mobilnost</i>	25
<i>3.2. Stupanj digitalizacije Općine</i>	25
<i>3.3. SWOT analiza</i>	26
<i>3.4. Vizija Općine Jesenje</i>	28
<i>3.5. Strateška područja</i>	29
<i>3.5.1. Pametno upravljanje općinom i uslugama</i>	31
<i>3.5.2. Pametno korištenje ljudskih potencijala</i>	40
<i>3.5.3. Pametno gospodarstvo</i>	45
<i>3.5.4. Pametan okoliš</i>	50
<i>3.5.5. Pametno življenje i sigurnost</i>	54
<i>3.5.6. Pametan i održiv promet i mobilnost</i>	58
<i>3.6. Definirani projekti Općine Jesenje</i>	62
<i>3.7. Vremenski plan provedbe</i>	65
<i>3.8. Analiza mogućnosti financiranja</i>	67
<i>4. Participativno planiranje</i>	68
<i>5. Usvajanje strategije, provedba i praćenje</i>	69
<i>Literatura</i>	71
<i>Popis slika, grafova, tablica</i>	72

Dragi stanovnici Općine Jesenje!

Strategija razvoja pametne Općine mora početi od postojećeg stanja koje je zatečeno u vrijeme njene izrade. Strategija nije samo dokument nego je to i proces, odnosno način djelovanja svih stanovnika uključenih u razvoj naše Općine pa njezino usvajanje nije završetak jednog projekta, nego tek prvi korak u zajedničkom naporu prema ostvarenju ciljeva koje želimo, koje trebamo i možemo ostvariti.

Ključna odgovornost u provedbi Strategije razvoja pametne Općine je na načelniku i članovima Općinskog vijeća, ali bitan ako ne i jednako važan segment je na njenim stanovnicima, udrugama, tvrtkama i pojedincima koji su spremni svoja znanja, vještine i iskustva pa i materijalna sredstva uložiti u razvoj Općine. Prema tome, na svima nama je da se usmjerimo na realizaciju projekata u domeni našeg interesa, znanja i mogućnosti za dobrobit naše Općine i njenih stanovnika. Strategija harmonizira naše nasljeđe i prirodne specifičnosti sa županijskim, nacionalnim i europskim standardima. Ciljevi su ambiciozno definirani i kao takvi cjelokupnom javnom i privatnom sektoru s područja Općine ponuđeni kao izazov.

S obzirom na velik gospodarski potencijal koji se veže uz potencijal poduzetničkih pothvata, trgovine, turizma i ekonomije, a na koncu i povećanja nataliteta, Općina ulaže značajne resurse u projekte koji su od značaja za sve generacije i sve stanovnike i sudionike u razvoju lokalnog potencijala. Jedan od značajnih projekata, odnosno smjerova razvoja je svakako i razvoj koncepta „pametnog sela“. Prilikom izrade ovog dokumenta pazilo se na pomirenje tradicije sa urbanizacijom, ruralnih vrijednosti sa pogodnostima koje nudi tehnički napredak. Strategija razvoja pametne Općine neće ostati mrtvo slovo na papiru, već naš praktičan vodič i logistička potpora za godine koje nam dolaze i za koje se nadamo da će biti još uspješnije.

Općinski načelnik

Dario Cvrtila

1. Uvod

Izrada kvalitetnih i sveobuhvatnih strateških dokumenata ključni je element za učinkovito korištenje sredstava Europske unije te samim time uspješan razvoj bilo kojeg područja. Možemo reći da kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi: Pravovremenom odgovoru

Kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi

- > Pravovremenom odgovoru na procese promjena
- > Strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Općine
- > Donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta
- > Olakšavanju koordinaciju interesa i aktivnosti različitih dionika u Općini
- > Učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi
- > Uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj
- > Pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora

na procese promjena, Strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Općine, Donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta, Olakšavanju koordinacije interesa i aktivnosti različitih dionika u Općini, Učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi, Uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj te Pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora.

Kako bi strateški dokumenti ispunili svoju funkciju potrebna je njihova hijerarhijska usklađenost: od europske, nacionalne preko regionalne i lokalne razine. Krovna strategija u tome smislu je strategija Europske unije s njom pripadajućim programima na europskoj razini.

Europska unija definirala je **ново strateško razdoblje 2021.-2027.** godine kojim se predstavlja okvir te daju smjernice za druge strateške dokumente i akcijske planove. Kroz dokument su definirani ciljevi kao što su: jedinstveno tržište, inovacije i digitalna pitanja, kohezija i vrijednosti,

prirodni resursi i okoliš, migracije i upravljanje granicama, sigurnost i obrana, EU susjedstvo i svijet te europska javna uprava. Novom kohezijskom politikom usmjerava se i na ciljeve: pametnije, zelenije, povezanije, Europe s istaknutijom socijalnom komponentnom i Europe bliže građanima. Uz navedenu strategiju, Europski zeleni plan te viziju klimatski neutralne Europe do 2050. godine i dodatnih ciljeva poput: ulaganja u tehnologije prihvatljive za okoliš,

poticanje industrija za inovacije, uvođenje čistih, jeftinijih i zdravijih oblika privatnog i javnog prijevoza, dekarboniziranje energetskog sektora, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te suradnje s međunarodnim partnerima na poboljšanju globalnih standarda u području okoliša, EU pojačava naglasak na važnost ekološke komponente u narednom razvoju.

U skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/2017) na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini donose se strateški dokumenti usklađeni s europskom razinom, i to **Nacionalna razvojna strategija do 2030.** godine, nacionalni strateški dokument koji utvrđuje razvojne smjerove i strateške ciljeve Republike Hrvatske. Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine definirani su razvojni smjerovi kao što su: održivo gospodarstvo, jačanje otpornosti na krize, zelena i digitalna tranzicija te ravnomjeran regionalni razvoj.

Strateški dokumenti služe upravo procesu razvoja, te i sami predstavljaju proces, a definirane ciljeve, prioritete i mjere potrebno je dodatno razložiti te u skladu s njima raspisati programe i projekte za privlačenje dostatne količine novaca za razvoj. Samim time, mogli bismo reći kako je usvajanje ovog dokumenta tek prvi korak u ostvarivanju definiranih ciljeva.

1.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima i zakonima

Ovim poglavljem dan je pregled strateških dokumenata na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini te zakona vezanih za područje pametne općine. Navedeni dokumenti korišteni su prilikom pisanja Strategije razvoja pametne općine Jesenje.

Strateški dokumenti korišteni prilikom izrade Strategije razvoja pametne općine:

Digitalna agenda za Europu prepoznaje važnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija za ostvarivanje ciljeve EU. Digitalna agenda pisana je do sada za dva desetogodišnja razdoblja, od 2010.-2020., te za razdoblje 2020. – 2030. godine. Drugi digitalni program koji obuhvaća razdoblje do 2030. godine usmjeren je na dubinske promjene do kojih je došlo uvođenjem digitalnih tehnologija, na ključnu ulogu digitalnih usluga i tržišta te na nove tehnološke i geopolitičke ambicije EU-a. U tome smislu definirani su prioriteti: razvoj kvantnog računalstva, strategija lanca blokova i trgovinska politika koja se temelji na lancima blokova, antropocentrična i pouzdana umjetna inteligencija, poluvodiči (Europski akt o čipovima), digitalna suverenost, kibersigurnost, gigabitna povezivost, 5G i 6G, europski podatkovni

prostor i infrastruktura te postavljanje globalnih tehnoloških standarda. Također, navedenom strategijom postavljeni su ciljevi koje je potrebno ostvariti u slijedećem razdoblju:

- *Vještine:* najmanje 80 % svih odraslih osoba ima osnovne digitalne vještine, na razini EU-u treba se postići zaposlenost minimalno 20 milijuna stručnjaka za IKT, među kojima bi trebalo biti više žena
- *Poduzeća:* najmanje 75 % poduzeća koristi usluge računalstva u oblaku, velikih količina podataka i umjetnu inteligenciju; više od 90 % malih i srednji poduzeća u EU trebalo bi dosegnuti barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta; broj „jednoroga” u EU trebao bi se udvostručiti
- *Infrastruktura:* sva kućanstva u EU imaju gigabitnu povezivost, a sva naseljena područja trebala bi biti pokrivena 5G mrežom; proizvodnja najsuvremenijih i održivih poluvodiča u Europi trebala bi činiti 20 % svjetske proizvodnje; u EU bi u upotrebi trebalo biti 10 000 klimatski neutralnih i iznimno sigurnih rubnih čvorova, a Europa bi trebala imati svoje prvo kvantno računalo
- *Javne usluge:* sve ključne javne usluge trebale bi biti dostupne na internetu; svi će građani imati pristup svojoj zdravstvenoj dokumentaciji u elektroničkom obliku, a 80 % građana trebalo bi se koristiti rješenjem za digitalni identitet.

Ukupni proračun na program Digitalna Europa iznosi 7,5 milijardi EUR za razdoblje 2021. – 2027., dok države članice moraju izdvojiti najmanje 20% svojih sredstava za oporavak za projekte usmjerene na digitalizaciju gospodarstava i društva¹.

Zajednička poljoprivredna politika EU jedna je od najvažnijih strateških dokumenata koja se tiče ruralnog prostora, posebno u pogledu mehanizama djelovanja te mogućnosti financiranja ruralnog razvoja. Uzimajući u obzir kako je zajednička poljoprivredna politika usmjerena na opći razvoj ruralnog prostora, važan je dokument i za realiziranje Strategije razvoja pametne općine. Ciljevi koji su postavljeni zajedničkom poljoprivrednom politikom su slijedeći:

- Pružanje potpore poljoprivrednicima i poboljšanje poljoprivredne produktivnosti čime se osigurava stabilna opskrba povoljnom hranom
- Zaštita prava poljoprivrednika iz Europske unije na odgovarajuću zaradu

¹ COM(2021). *Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće*

- Davanje doprinosa borbi protiv klimatskih promjena i održivom upravljanju prirodnim resursima
- Očuvanje ruralnih područja i krajolika diljem EU-a
- Potaknuti održavanje dinamičnosti ruralnoga gospodarstva promicanjem zapošljavanja u poljoprivredi, poljoprivredno-prehrambenim industrijama i povezanim sektorima².

Akcijski plan Europske unije za pametna sela donijela je Europska unija kako bi potakla implementaciju koncepta „pametnog sela“, odnosno „pametne općine“ u prostor Europske unije, odnosno kako bi potakla strateški pristup i ostvarivanje rezultata u realizaciji Europskih politika na ruralnim područjima. U tome smislu teži se većem korištenju digitalnih alata koji bi doprinijeli gospodarskom i društvenom razvoju područja općine.

Od ostalih važnih dokumenata u području razvoja pametne općine na međunarodnoj razini izdvojeni su:

- European Commission (2019). Declaration on A smart and sustainable digital future for European agriculture and rural areas
- Action on Smart Rural Areas in the 21st Century - Smart Rural 21 | Project
- European Commission (2020). Smart Eco Social Villages Final report.
- European Commission (2020). Rural and farming dynamics and policies,
- European Commission (2020). Enhancing rural innovation,
- European Commission (2019). A smart and sustainable digital future for European agriculture and rural areas
- European Parliament and European Commission (2018). Bled Declaration for a 'Smarter Future of the Rural Areas in EU',
- Committee of the Regions (2017). Revitalisation of rural areas through Smart Villages | Opinion |
- European Economic and Social Committee (2017). Villages and small towns as catalysts for rural development | Opinion |

Zakonski dokumenti koji su korišteni u Strategiji razvoja pametne općine su slijedeći:

² European Comission (2022). Agriculture and rural development. https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-glance_en

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14, 123/17, 118/18 kojim se uređuju ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, planski dokumenti politike regionalnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, način utvrđivanja urbanih i potpomognutih područja, poticanje razvoja potpomognutih područja, provedba, praćenje i izvještavanje o provedbi politike regionalnog razvoja u svrhu što učinkovitijeg korištenja fondova EU.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 kojim se uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

Zakon o prostornom uređenju NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 kojim se uređuje sustav prostornog uređenja: ciljevi, načela i subjekti prostornog uređenja, praćenje stanja u prostoru i području prostornog uređenja, uvjeti planiranja prostora, donošenje Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, prostorni planovi uključujući njihovu izradu i postupak donošenja, provedba prostornih planova, uređenje građevinskog zemljišta, imovinski instituti uređenja građevinskog zemljišta i nadzor.

Zakon o sustavu državne uprave NN 66/19 kojim se uređuje sustav državne uprave te opća pravila o ovlaštenjima za donošenje podzakonskih propisa za provedbu zakona i privremenih interventnih mjera.

U okviru dokumenta korišteni su i sljedeći zakonski i strateški dokumenti:

- **Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14, 123/17, 118/18**
- **Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/2017**
- **Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine NN 13/2021**
- **Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske NN 106/2017**

2. Koncept Pametna Općina

Socijalne i ekonomske promjene koje su pogodile društvo u posljednjih nekoliko desetljeća, a koje između ostalog uključuju promjene u demografskoj strukturi, odnosno smanjenje i starenje populacije, smanjenje davanja za javni sektor, trendove globalizacije i urbanizacije te klimatske promjene, utjecale su na smanjenje dostupnosti i kvalitete infrastrukture i javnih usluga, smanjenje prihoda te ograničenoj fizičkoj i digitalnoj povezanosti u ruralnim sredinama³. Raniji pokušaji da se na razvoj ruralnog prostora utječe vanjskim čimbenicima poput državnih mjera i poticaja pokazali su se nedovoljno uspješnima, što je dovelo do jačanja svijesti da je za ruralni razvoj potrebno aktivirati ljude s ruralnih prostora. Takvo razmišljanje prepoznala je i Europska unija koja je ujedno i prihvatila koncept pametnog razvoja ruralnog područja te ga dalje razvijala kroz strateške dokumente i akcijske planove.

Pametni razvoj podrazumijeva korištenje inovativnih alata, poput digitalne i zelene agende kako bi se postiglo unaprjeđenje okruženja za poboljšanje kvalitete života, teritorijalni razvoj, stimulaciju ekonomskog rasta, kao i na posljetku demografsku obnovu same sredine. Koncept pametnog razvoja, odnosno koncept pametnog razvoja općine tako se razvio kao odgovor na trenutačne izazove s kojima se ruralna sredina suočava te na zaostajanje ruralnih sredina u odnosu na urbane.

Pojam „pametno“ odnosi se na korištenje digitalnih i telekomunikacijskih tehnologija kako bi se uspješnije koristili postojeći resursi koji bi doveli do povećanja standarda i dobrobiti stanovništva.

Pametnu općinu čini zajednica u ruralnom području koja koristi inovativna rješenja kako bi unaprijedila unutarnju otpornost, osnažila lokalne kapacitete i ojačala svoje potencijale. Razvoj koncepta leži u participativnom pristupu koji uključuje različite dionike te služi kako bi se

³ Webinar - A vision for rural Europe - Harnessing the potential of rural areas to contribute to a sustainable & prosperous Europe.

razvila i implementirala strategija za unaprjeđenje ekonomske, socijalne i ekološke situacije. U tom kontekstu koncept vidi potencijal u mogućnostima koje stvaraju digitalne tehnologije. Koncept Pametne općine stoga obuhvaća:

1) Zajednicu u ruralnoj sredini koja nije ograničena jasno definiranim prostornim ili administrativnim ograničenjima. Zajednica je karakterizirana svojim individualnim karakteristikama – potrebama i izazovima s kojima se suočava, a njihova koegzistencija čini okvir u sklopu kojeg se razvijaju pametne općine.

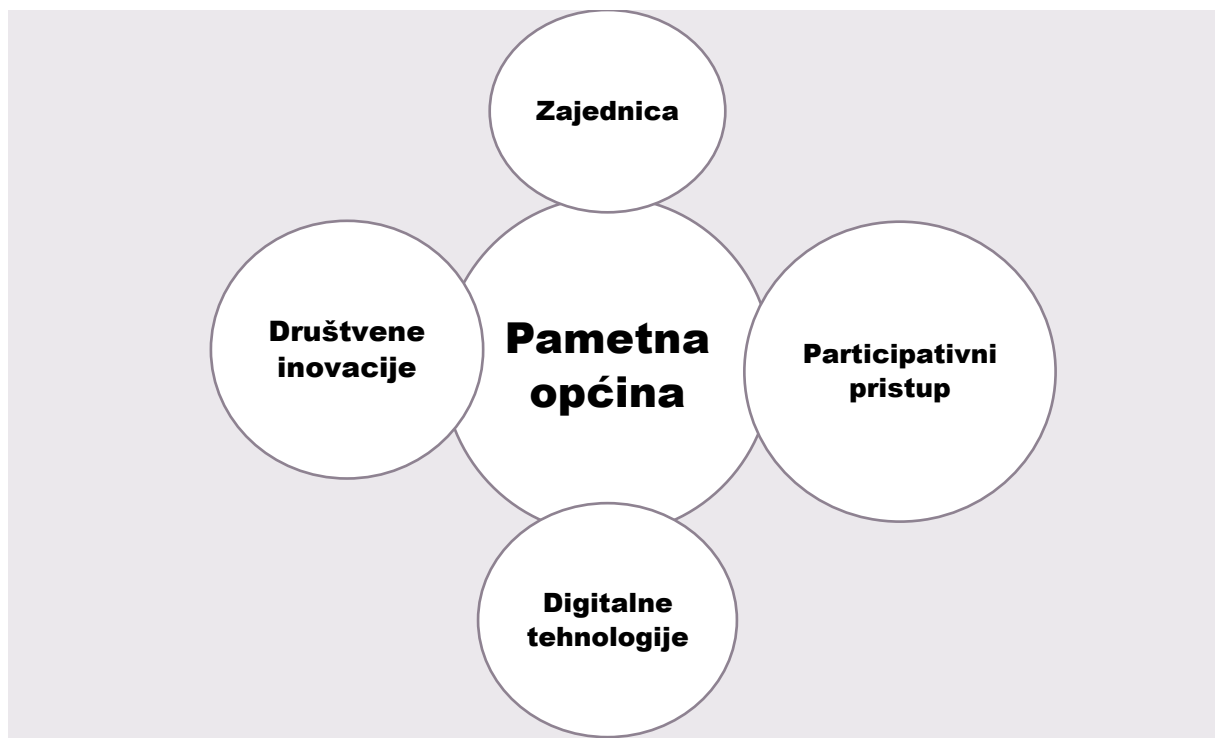
2) Participativni pristup koji podrazumijeva aktivno sudjelovanje lokalne i šire zajednice u kreiranju strategije i donošenju odluka. Participativni pristup podrazumijeva uključivanje različitih dionika, od jedinica lokalne samouprave, lokalnih proizvođača, malih poduzetnika, udruga, zadruga i drugih poslovnih subjekata, pa sve do susjednih naselja, općina i gradova koje zajedničkim pristupom traže rješenja za aktualne probleme unutar zajednice.

3) Korištenje digitalnih tehnologija kako bi ruralne sredine postale agilnije, bolje koristile vlastite resurse i povećale kvalitetu života čime bi se unaprijedila atraktivnost ruralnog područja. Korištenjem digitalnih tehnologija pametna sela stvaraju okruženje koje ima potencijala dati iste mogućnosti kakve postoje u urbanoj sredini. Digitalne tehnologije u tome smislu obuhvaćaju informacijske i komunikacijske tehnologije, iskorištavanje velikih podataka i/ili inovacije povezane s uporabom Interneta stvari. No, digitalne tehnologije nisu prvi, već posljednji korak u stvaranju pametnih zajednica koje se temelje na razumijevanju ljudi i procesa te sukladno tome čine pametno okruženje.

4) Društvene inovacije predstavljaju važnu i neizostavnu okosnicu koncepta Pametne općine koja najviše ovisi o kvaliteti zajedništva u lokalnoj zajednici, društvenoj inkluziji te transparentnosti sustava, a obuhvaća područja poput bioekonomije, zelene ekonomije, energije i mobilnosti.⁴

⁴ COM (2021). A long-term Vision for the EU's Rural Areas - Towards stronger, connected, resilient and prosperous rural areas by 2040.

Slika 1. Koncept pametne općine

Osnovne karakteristike Pametne općine vidljive su kroz šest sektora o kojima i ovisi uspješnost implementacije: Upravljanje općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, kao i kategoriju Održiv promet i mobilnost.

Upravljanje općinom i uslugama jest prvi sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20), samoupravni djelokrug Općina odnosi se na poslove od lokalnog značaja, odnosno: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebni zakonima. Općinom upravljaju tijela jedinica lokalne samouprave, odnosno predstavničko tijelo - općinsko vijeće koje donosi akte u okviru djelokruga općine te obavlja druge poslove u skladu za zakonom i statutom te izvršno tijelo – općinski načelnik koji zastupa općinu te je odgovoran za zakonito i pravilno obavljanje poslova državne uprave. Kako bi se upravljanje općinom unaprijedilo potrebno je iskoristiti mogućnosti koje digitalizacija sustava

javne uprave pruža, a koje posljedično dovode do veće učinkovitosti i transparentnosti javne uprave. U tome smislu potrebno je dalje raditi na umrežavanju glavnih dionika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kako bi potrebne informacije bile što brže dostupne za realiziranje poslovnih zadataka. Sve to doprinijeti će poboljšanju rada javne uprave koje će doprinijeti unaprjeđenju gospodarstva, ali i posljedično unaprjeđenju kvalitete života stanovnika na području općine Jesenje kroz lakše ostvarivanje osobnih prava i potreba, odnosno lakšeg pristupa informacijama. Navedeni sektor stoga obuhvaća sljedeće dimenzije: transparentnost u upravljanju, dostupnost informacija, informiranje javnosti te strateško upravljanje.

Kvaliteta života jest drugi sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Kvaliteta života odnosi se na sve čimbenike koji imaju utjecaja na životne uvjete zajednice, odnosno stanovništva na području općine Jesenje. Pod pojmom kvaliteta života podrazumijeva se stupanj blagostanja pojedinca, odnosno zajednice. Kako bi se kvaliteta života na području općine unaprijedila koristiti će se digitalne tehnologije. Preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija postojanje je edukacija i ulaganje u cjeloživotno obrazovanje, kao i ulaganje te poticanje stanovništva na edukacije vezane za digitalnu pismenost. Osim toga, kvaliteti života svakako doprinosi i jačanje socijalnog kapitala, kreativnosti i uključenosti u javni život stanovništva s područja općine, a što je sve moguće potaknuti kroz razvoj digitalnih alata. U skladu s time dimenzije unutar sektora obuhvaćaju socijalni kapital, kvalificiranost i educiranost građana, ulaganje u obrazovanje, cjeloživotno učenje, kreativnost i uključenost u javni život.

Ekonomija jest treći sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Ekonomija jest ljudska djelatnost koju čine proizvodnja, potrošnja i razmjena, odnosno podrazumijeva aktivnost zarade proizvodnjom, kupovinom ili prodajom proizvoda. Ekonomija predstavlja jedan od najvažnijih čimbenika koji utječe na samoodrživost određene cjeline zbog čega razvoj iste treba predstavljati prioritet svakog područja. Kako bi se potaknuo razvoj gospodarstva određenog područja, potrebno je iskoristiti digitalne tehnologije koje mogu imati veliku ulogu u poticanju takvog razvoja. U tome smislu one predstavljaju alat kojim se postiže uklanjanje ili smanjivanje birokratskih barijera, ubrzavanje procesa dobivanja dozvola, brzini pristupa potrebnim informacijama što sve utječe na privlačnost područja za potencijalne investitore, otvaranje novih radnih mjesta, kao i posljedično rast i razvoj ekonomije područja. Sektor Ekonomija podrazumijeva sljedeće dimenzije: inovacije, ekološku poljoprivrednu proizvodnju, produktivnost i fleksibilnost

Okoliš jest četvrti sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Okoliš podrazumijeva životnu sredinu koja uključuje biljni i životinjski svijet, ali i kulturnu baštinu u uzajamnosti djelovanja. Sastavnice okoliša su zrak, voda, more, tlo, krajobraz, zemljina kora te biljni i životinjski svijet. Vanjski procesi poput čovjekova djelovanja i drugih izravno utječu na okoliš, a mogu dovesti do nepovratnih promjena koje dovode u pitanje budućnost samog okoliša, životinjskog i biljnog svijeta, odnosno čovjeka. Upravo zbog toga zaštita okoliša predstavlja jedan od najvećih prioriteta današnjice. Kako bi se unaprijedio razvoj zaštite okoliša na području općine, koristiti će se digitalne tehnologije koje imaju potencijala doprinijeti monitoringu stanja okoliša na području općine, odnosno doprinijeti nadzoru nad procesima koji doprinose zaštiti okoliša. Navedeni sektor obuhvaća dimenzije iskorištavanje prirodnih resursa, mjere za zaštitu okoliša te gospodarenje otpadom i upravljanje resursima.

Temeljne usluge su peti sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Temeljne usluge obuhvaćaju usluge koje su neophodne za ruralni razvoj područja. U tome smislu obuhvaćaju sve osnovne usluge koje doprinose demografskoj obnovi područja. Uzimajući u obzir negativne demografske trendove koji postoje na razini većine Republike Hrvatske, prioritet predstavlja razvoja upravo temeljnih usluga na području ruralnog prostora. Uzimajući upravo nedostatak temeljne infrastrukture, usluga, ali i kvalitetnih programa na ruralnom području Republike Hrvatske, postoji potencijal digitalnih tehnologija koje mogu povećati dostupnost navedenih usluga, programa, odnosno infrastrukture, ali i doprinijeti povećanju kvalitete navedenih usluga i programa. Sektor temeljnih usluga obuhvaća zdravstvenu i socijalnu zaštitu i prevenciju, sportski i kulturni sadržaj, te dostupnost obrazovanja.

Održiv promet i mobilnost su posljednji sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Promet jest gospodarska djelatnost koja je usmjerena na prijevoz robe i ljudi te prijenos informacija s jednog mjesta na drugo. Promet je sačinjen od infrastrukture koja se dijeli na cestovnu, željezničku, zračnu i morsku, prijevozna sredstva koja podrazumijevaju cestovna vozila, željeznička vozila, zrakoplove, brodove, kao i tehnologiju i organizaciju. Digitalna tehnologija može unaprijediti održivost prometne infrastrukture kroz implementaciju digitalnih rješenja. U tome smislu digitalna tehnologija može pomoći kod operacionalizacije poslovnih procesa, integracije i komunikacije između različitih dionika u prometu, uvođenju ekoloških rješenja, smanjenja onečišćenja okoliša. Sektor Održivog

prometa i mobilnosti podrazumijeva dimenzije lakoću dostupnosti i kretanja, dostupnu infrastrukturu, održiv i siguran prometni sustav te punionice.

Slika 2. Sektori o kojima ovisi uspješnost implementacije

<p>Upravljanje općinom i uslugama</p> <ul style="list-style-type: none"> • transparentnost u upravljanju • dostupnost informacija • informiranje javnosti • strateško upravljanje 	<p>Kvaliteta života</p> <ul style="list-style-type: none"> • socijalni kapital • kvalificiranost i euduciranost građana • ulaganje u obrazovanje • cjeloživotno učenje • kreativnost • uključenost u javni život 	<p>Ekonomija</p> <ul style="list-style-type: none"> • inovacije • ekološka poljoprivredna proizvodnja • produktivnost • fleksibilnost
<p>Okoliš</p> <ul style="list-style-type: none"> • iskorištavanje prirodnih resursa • mjere za zaštitu okoliša • gospodarenje otpadom i upravljanje resursima 	<p>Temeljne usluge</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdravstvena zaštita • sportski i kulturni sadržaji • dostupnost obrazovanja • socijalna zaštita i uključenost 	<p>Održiv promet i pametna mobilnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • lakoća dostupnosti i kretanja • dostupna infrastruktura • održiv i siguran prometni sustav • zelene punionice goriva

Uzimajući u obzir kako svako geografsko područje ima svoje jedinstvene karakteristike te samim time i specifične probleme i izazove s kojima se nosi, odnosno potencijale koje je moguće iskoristiti, potrebno se svakoj zajednici posvetiti zasebno kao jedinstvenoj teritorijalnoj cjelini.

Kako bi zajednica što kvalitetnije odgovorila na izazove s kojima se susreće te prepoznala i iskoristila potencijale koje posjeduje, potrebno je koristiti strateški okvir koji služi kao sredstvo za postizanje toga cilja. Strateški okvir u toj procjeni predstavlja integriran i sveobuhvatan pristup problematici odabranog područja. U takvom integriranom pristupu potrebno je odrediti realne kratkoročne, srednjoročne i dugoročne ciljeve, a koji moraju biti postavljeni unutar realnih ambicija te vremenskog okvira unutar proračuna. Proces razvoja mora biti mjerljiv kroz postavljene indikatore koji služe za daljnje usmjerenje, a pokazatelji trebaju biti kontinuirano provjeravani i ispitivani kako bi se evaluiralo postojeće i buduće stanje te daljnji smjer razvoja područja.

Koncept Pametne općine zbog toga kao polazišnu točku uzima Strategiju razvoja pametne općine koja predstavlja dokument koji odgovara na izazove i potrebe tog teritorija.

Uzimajući u obzir kako je Općina Jesenje, kao i druga područja Europske unije, suočena sa sličnim općim problemima kao što su starenje stanovništva, depopulacija, smanjena mobilnost, nejednaka distribucija javnih usluga i programa za lokalno stanovništvo, smanjene poslovne mogućnosti, slaba iskorištenost prirodnih resursa, nedostatan ekonomski i tehnološki razvoj, ali da ju uz opće pogađaju i specifični lokalniji izazovi povezani za jedinstvene karakteristike područja, definirano je pisanje i ove Strategije razvoja pametne Općine Jesenje, a kako bi se osigurao kvalitetan život te povećanje zadovoljstva životom u Općini koji bi doprinijeli obnovi navedenog ruralnog područja, odnosno ruralnom razvoju navedenog područja.

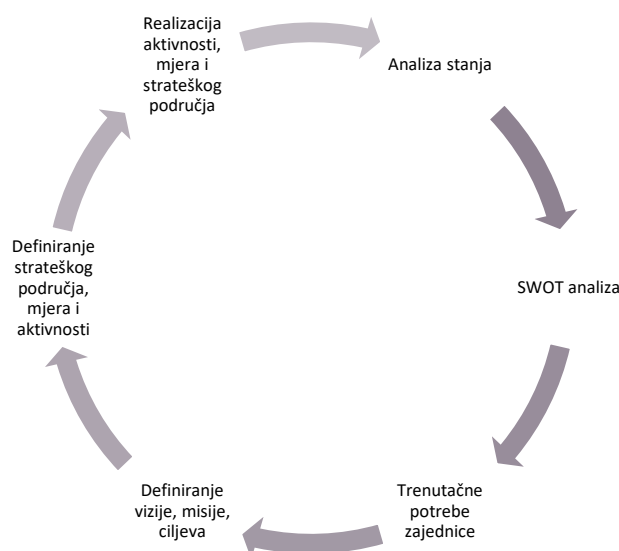
3. Strategija razvoja pametne Općine Jesenje

Strategija razvoja pametne općine Jesenje rađena je kako bi se potaknuo održivi gospodarski i društveni razvoj, odnosno kako bi se podigla razina kvalitete života te podigla konkurentnost gospodarstva i efikasnost javne uprave kroz primjenu novih digitalnih tehnologija.

Strategija razvoja pametne općine definirana je na temelju ranije prikazanih šest strateških područja koji predstavljaju prioritete razvoja utemeljene na prepoznatim potrebama. Za pojedino područje definirane su mjere kroz koje se ostvaruju strateški ciljevi.

Prvi korak kod definiranja strategije jest stavljanje podataka u kontekst, odnosno definiranje analize stanja koja se temelji na Strategiji razvoja Općine Jesenje 2016.-2020. te relevantnijih statističkih podataka. Nakon analize stanja radimo SWOT analizu kojom utvrđujemo snage, slabosti, prijetnje i prilike navedene Općine. Na temelju tih podataka dolazimo do definiranja potreba područja, a na temelju kojih dalje razrađujemo što je potrebno napraviti kako bi se navedene potrebe realizirale. U dijelu o viziji, misiji, ciljevima, strateškim područjima, mjerama i aktivnostima definiramo daljnje radnje kojima je cilj podmiriti potrebe područja. Uzimajući u obzir kako navedeni dokument predstavlja tek nacrt budućeg djelovanja, nakon njegovog usvajanja potrebno je početi s njegovom realizacijom.

Slika 3. Ciklus donošenja strategije pametne općine

3.1. Analiza stanja

Prilikom analize postojećeg stanja u obzir je uzeto šest sektora o kojima ovisi uspješnost implementacije te na temelju kojih su posljedično, nakon provedene analize postojećeg stanja, definirani očekivani rezultati i pokazatelji.

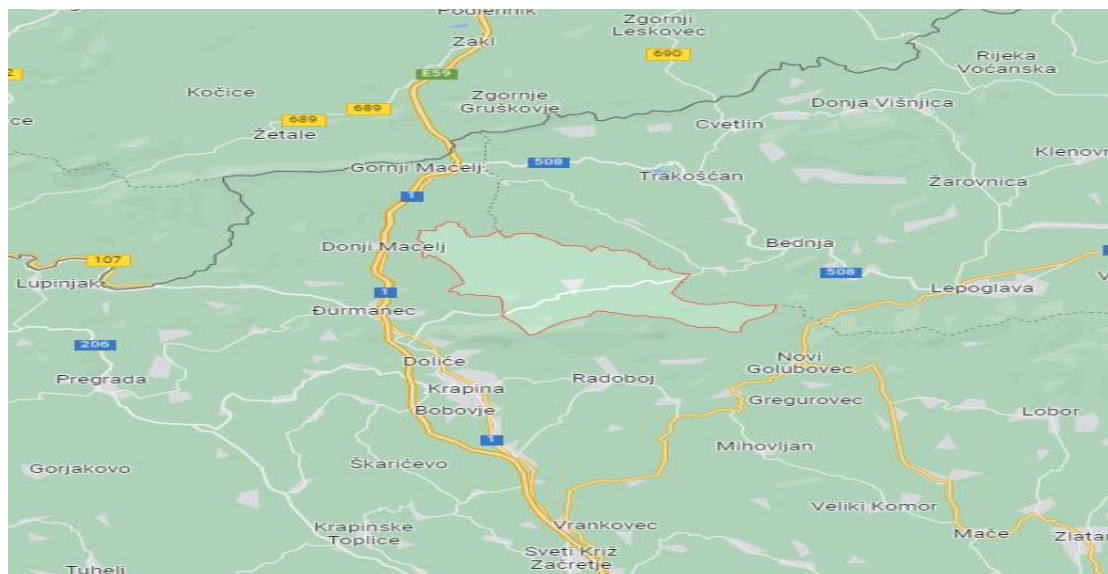
3.1.1. Upravljanje općinom i uslugama

Upravljanje općinama i uslugama prvo je područje koje se analizira. Analizom upravljanja općinom i uslugama podrazumijeva analizu područja općine Jesenje, te način upravljanja općinom Jesenje.

Općina Jesenje pozicionira se u sjeverozapadni dio Republike Hrvatske te se nalazi na sjevernom dijelu Krapinsko – zagorske županije. Općina zauzima oko 2% teritorija Županije protežući se na 24,56 km². Općina graniči s Općinom Đurmanec na zapadu, Gradom Krapinom i Općinom Radoboj na jugu, Općinom Novi Golubovec na istoku, te Varaždinskom županijom i Općinom Bednjom na sjeveru. Općinu čine pet naselja: Brdo Jesenjsko, Cerje Jesenjsko, Donje Jesenje, Gornje Jesenje i Lužani Zagorski.

Općinu Jesenje okružuju gorja Strahinjčice i Maceljskog gorja, a područjem tijече i potok Žutnica koji odvaja Maceljsko Podgorje i ogranke masiva Strahinjčice. Reljefom dominiraju brežuljci te ogranci gorja s vinogradima i oranicama koje se izmjenjuju sa šumom. Niži teren moguće je naći uz dolinu potoka Žutnice.

Slika 4. Geografski položaj Općine Jesenje

Općinom Jesenje upravljaju predstavničko, izvršno tijelo te Jedinствени upravni odjel Općine Jesenje.

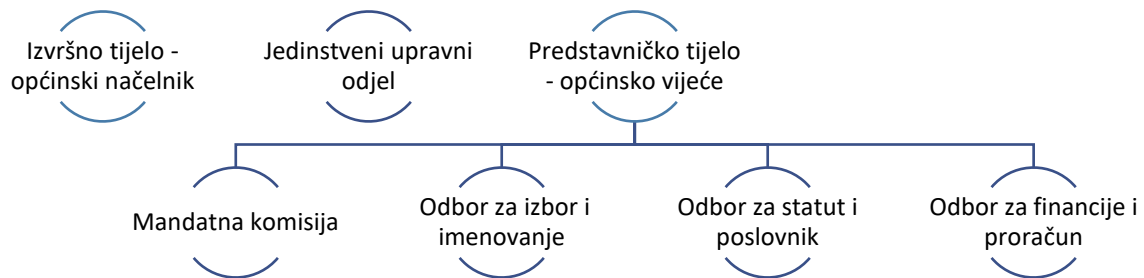
Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Općine te obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i Statutom. Sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 predstavničko tijelo: donosi statut jedinice lokalne, donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave, osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom, uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinice lokalne samouprave, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za jedinicu lokalne samouprave, te obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u njezin djelokrug.

Općinski načelnik je nositelj izvršne vlasti te zastupa Općinu. Mandat Općinskog načelnika je četiri godine. Općinski načelnik odgovoran je za zakonito i pravilno obavljanje povjerenih poslova državne uprave tijelu državne uprave. Općinski načelnik obavlja poslove utvrđene statutom Općine. Općinski načelnik, sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 priprema prijedloge općih akata, izvršava ili osigurava izvršenje općih akata predstavničkog tijela, usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne samouprave u obavljanju poslova iz njegovog samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad, upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, kao i njezinim приходима i rashodima, odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju drugom imovinom, imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba, obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

U Općini je ustrojen i **Jedinствени upravni odjel Općine** za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom preneseni na Općinu. Jedinствени upravni odjel obavlja stručne i administrativno tehničke poslove za potrebe načelnika i Općinskog vijeća. Priprema materijala za sjednice, izrađuje prijedloge akata, vodi zapisnike, brine o objavi službenih akata i o pravovremenom obavljanju

poslova Jedinstvenog upravnog odjela, sudjeluje u planiranju i izradi proračuna Općine, prati njegovo provođenje i o tome dostavlja potrebna izvješća nadležnim državnim tijelima, brine o financijskom poslovanju i računovodstveno - knjigovodstvenim poslovima.

Slika 5. Organizacijska shema Općine Jesenje

3.1.2. Kvaliteta života

U ovom dijelu analize usmjeravamo se na dimenziju Kvaliteta života. U tom kontekstu analiziramo strukturu stanovništva na području Općine, kao i ostale dionike koji mogu potaknuti poboljšanje kvalitete života na području Općine kroz razvoj društvenih inovacija.

Prema podacima iz 2021. godine Općina Jesenje ima 1.370 stanovnika, godine 2011. imala je 1.560 stanovnika, a 2001. godine 1.643 stanovnika. Iz navedenih podataka uočljiv je trend depopulacije prostora Općine Jesenje, a koje je moguće pratiti posljednjih 50 godina. Uzroke tog trenda moguće je pronaći u sve većem smanjivanju nataliteta uz drastični porast mortalitet starijeg stanovništva, kao i iseljavanju stanovništva s prostora Općine

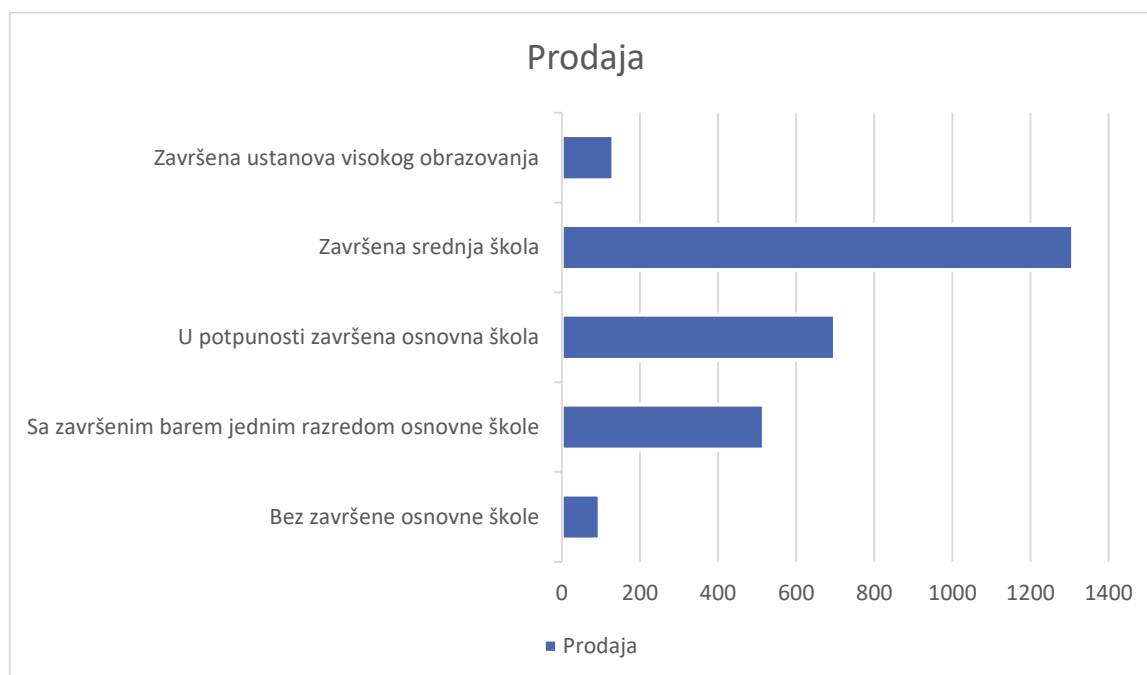
Na prostoru Općine postoji pet naselja, od kojih najveći broj stanovnika, njih 670 ima Gornje Jesenje, 328 Donje Jesenje, dok ostala naselja imaju značajno manji broj stanovnika.

Tablica 1 Broj stanovnika u Općini Jesenje po naseljima

Broj stanovnika u Općini Jesenje	1.370
Broj stanovnika po naseljima	
Brdo Jesenjsko	135
Cerje Jesenjsko	147
Donje Jesenje	328
Gornje Jesenje	673
Lužani Zagorski	90

Na području Općine Jesenje prema zadnjim dostupnim informacijama iz 2011. godine bez završene osnovne škole jest 97 osoba, odnosno 4% populacije. Sa završenim barem jednim razredom osnovne škole ukupno je 19% populacije, odnosno 517 stanovnika, dok u potpunosti završenu osnovnu školu ima svaka četvrta osoba u Općini, odnosno 669 osoba. Srednju školu završilo je skoro polovica stanovništva, a visoko obrazovanje ima završeno 132 osobe, odnosno 5% populacije Općine. Od toga najveći broj stanovnika ima završen stručni studij u odnosu na Sveučilišni studij. Jedna osoba na razini Općine stekla je titulu doktora znanosti.

Graf 1. Obrazovna struktura u Općini Jesenje

Na području Općine Jesenje najveći broj osoba je ekonomski neaktivno, u odnosu na broj zaposlenih i nezaposlenih osoba. Zaposleno je ukupno 532 osobe što čini 40% populacije. Svaka šesnaesta osoba u Općini je nezaposlena, dok je ekonomski neaktivno više od polovice populacije, odnosno 54%. Od ekonomski neaktivnog stanovništva, najveći je broj stanovništva koji se svrstava u skupinu umirovljenika, dok je značajno manje ostalih skupina ekonomski neaktivnih osoba, poput osoba koje se bave obvezama u kućanstvu, učenika ili studenata ili ostalih neaktivnih osoba.

Što se tiče informatičke pismenosti na području Općine, većina stanovništva još uvijek je nedovoljno informatički pismena. To se očituje iz podataka Državnog zavoda za statistiku koje pokazuje da većina stanovništva nije informatički pismena u pogledu obrade teksta, tabličnih izračuna, korištenja elektroničkom poštom te korištenja internetom.

Sukladno Registru udruga na području Općine Jesenje postoji 20 udruga civilnog društva koje imaju potencijala dodatno doprinijeti razvoju Općine Jesenje. Od ukupnog broja udruga najviše udruga je usmjereno na kulturnu produkciju, sport i rekreaciju te promociju gospodarskih interesa.

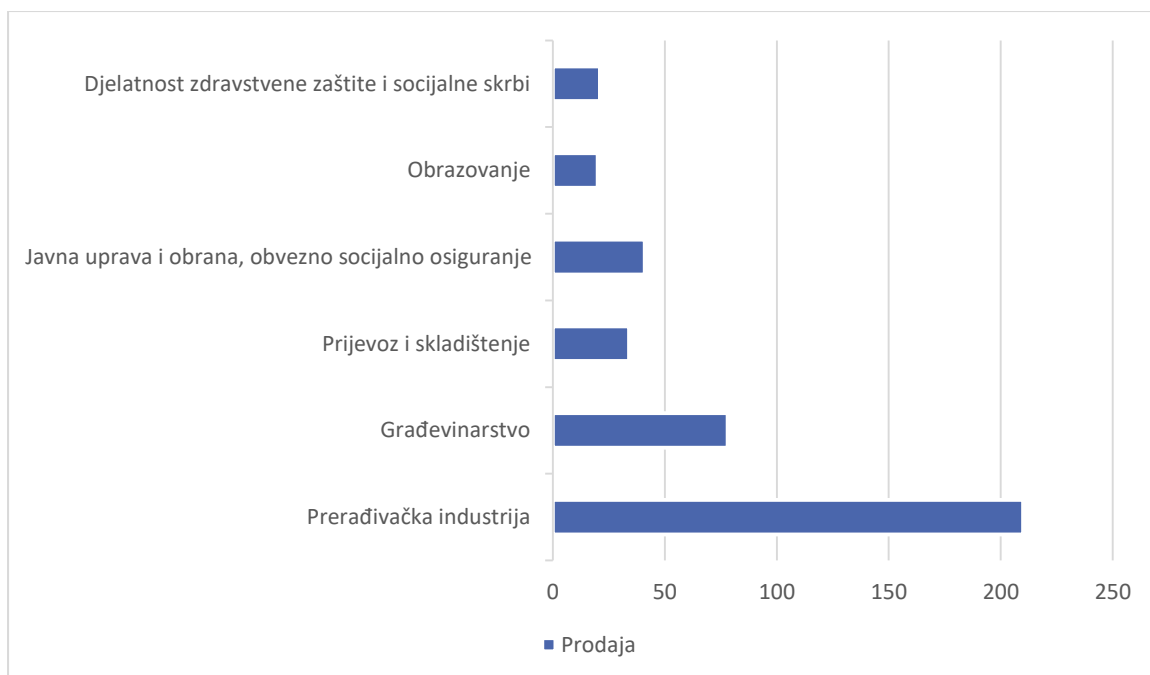
3.1.3. Ekonomija

U ovom dijelu analizira se ekonomija Općine. U tome se smislu analizira stupanj razvijenosti općine, djelatnosti na području općine, temeljne djelatnosti općine te poslovni subjekti.

Općina Jesenje svrstava se u V. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 132/2017).

Gospodarstvo Općine počiva na djelatnosti prerađivačke industrije s obzirom kako se 39% ekonomski aktivnog stanovništva bavi tom djelatnošću. Osim prerađivačke industrije, druga dominantna djelatnost jest građevinarstvo kojim se bavi 15% ekonomski aktivnog stanovništva. Od ostalih djelatnosti zastupljene su djelatnosti prijevoza i skladištenja, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, djelatnosti obrazovanja te druge djelatnosti.

Figure 1. Zaposleno stanovništvo Općine Jesenje po djelatnostima

Na području Općine trenutno djeluje 34 poduzetnika, od kojih je 20 poduzetnika predalo GFI u zadnjoj statističkoj godini. Najveći udio poslovnih subjekata spada u skupinu mikro poduzeća, dok manji dio spada u skupinu malih poduzeća. Vidljiv je pozitivan trend kretanja poslovnih subjekata kroz vrijeme, od 2018. godine.

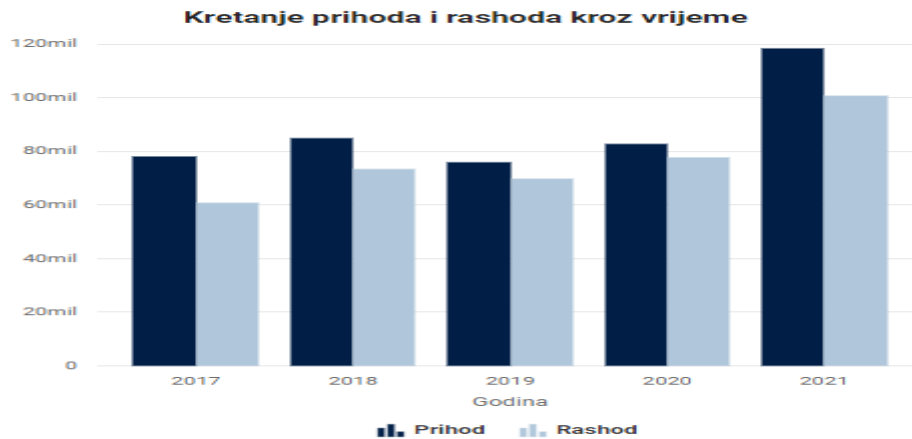
Figure 2. Kretanje broja poslovnih subjekata kroz vrijeme

Ukupni prihodi ostvareni u 2021. godini iznosili su 118,61 mil. kn. Najviše prihoda, odnosno 92,12 mil. kn ostvarili su društva s ograničenom odgovornošću, 22,29 mil. kn ostvarili su obrtnici, dok su u značajno manje prihoda ostvarili jednostavna društva s ograničenom

odgovornošću te ustanove na području Općine Jesenje. U odnosu na zadnje pet godine, prihodi poslovnih subjekata u 2021. godini značajno su veći.

Figure 3. Kretanje prihoda i rashoda kroz vrijeme u Općini Jesenje

3.1.4. Okoliš

Ovaj dio Strategije usmjeren je na analizu Okoliša, i to definiranje zaštićenih područja na području općine, kao i korištenje prirodnih resursa.

Na području Općine Jesenje nema zaštićenih prirodnih vrijednosti temeljem Zakona o zaštiti prirode NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19., kao niti područja za koje se provodi postupak preventivne zaštite. Unatoč tome što na području Općine ne postoje zaštićena područja sukladno Zakonu o zaštiti prirode, postoje zaštićena područja u skladu s Uredbom o ekološkoj mreži (NN broj 124/13 i 105/15), i to područje „Strahinjčica“ (HR2001115) koje spada pod zaštitu područja sukladno Direktivi o staništima.

Prostornim planom se utvrđuje i zaštita vrijednih dijelova Osobito vrijedan predjel – prirodni krajobraz kojim se zaštićuje sjeverozapadni i jugoistočni dio Općine uključujući dio naselja Brdo Jesenjsko, Donje Jesenje i Lužani Zagorski, kao i djelomično naselje Gornje Jesenje. Osim prirodnog krajobraza, Prostornim se planom štiti i područje središnjeg dijela Općine koji uključuje naselja Cerja Jesenjskog te dijelova naselja gornje Jesenje, Donje Jesenje, Lužani Zagorski i Brdo Jesenjsko kao osobito vrijedan predjel – kultivirani krajolik.

Prikupljanje komunalnog otpada u nadležnosti je komunalnog poduzeća „Kraikom“ d.o.o. Krapina. Komunalni otpad odvozi se na odlagalište otpada „Gorjak“. Na području Općine vrši se selektivno prikupljanje otpada pri čemu se odvoz komunalnog otpada provodi jedanput

tjedno, odvoz drugog otpada organizirana je jedanput mjesečno, dok se odvoz glomaznog otpada vrši dva puta godišnje te prema potrebi. U Općini Jesenje dostupni su i zeleni otoci za odvojeno prikupljanje otpada.

Općina Jesenje, kao i cijela Krapinsko – zagorska županija dio je elektroenergetskog sustava koji se opskrbljuje električnom energijom iz hidroelektrana Dravskog sliva te termoelektranama na području Zagreba i Siska. Električna energija na područje Općine dolazi iz distribucijskog područja Zabok za veći dio Općine, te iz Varaždina, za manji dio Općine. Sva naselja unutar Općine pokrivena su električnom energijom.

Krakom – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. javni je isporučitelj vodnih usluga javne vodoopskrbe i odvodnje za područje Općine Jesenje, te Općina Đurmanec, Radoboj i Petrovsko. Izvori vode nalaze se na području Grada Krapine, te na području Općine Radoboj.

Područje Općine ima razvijenu infrastrukturu za plin, dok je odgovoran distributer plina Gradska plinara Krapina d.o.o. u vlasništvu Krakoma d.o.o., odnosno Grada Krapine te Općina Đurmanec, Jesenje, Petrovsko i Radoboj.

3.1.5. Temeljne usluge

Kroz dimenziju Temeljnih usluga analizirana je društvena infrastruktura na području, i to infrastruktura namijenjena za predškolski odgoj i obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, kulturu te ostale temeljne usluge.

Na području Općine Jesenje ne postoji ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje zbog čega djeca s područja Općine odlaze u predškolske ustanove susjednih Općina.

Od infrastrukture namijenjene za obrazovanje postoji osnovna škola, Osnovna škola Gornje Jesenje smještena u naselju Gornje Jesenje. Školu trenutačno pohađa 83 učenika na koje je zaposleno 19 učitelja te još 8 nenastavnog osoblja. U sklopu osnovne škole nalazi se i knjižnica.

Od infrastrukture namijenjene za zdravstvenu zaštitu na području Općine postoji ambulanta opće medicine, te ambulanta stomatološke zaštite, kao i usluga patronaže koja djeluje u sklopu Doma zdravlja Krapina.

Od infrastrukture namijenjene za kulturu na području Općine postoji vatrogasni dom te dva kulturna doma. U Općini se nalaze i četiri nogometna igrališta u sklopu sportske dvorane, te dvije biciklističke staze.

3.1.6. Održiv promet i mobilnost

Kroz sljedeći tekst analizirana je prometna infrastruktura na području općine Jesenje.

Općina Jesenje nalazi se u samoj blizini državne granice sa Slovenijom te ju od graničnog prijelaza Macelj dijeli 10 kilometara. Ne toliko daleko nalazi se i državna granica s Mađarskom na udaljenosti od svega 45 km, a nedaleko je i granica s Austrijom. Uzimajući u obzir kako se Općina Jesenje nalazi u blizini važnog transverzalnog koridora kojeg čini i autocesta koja spaja Zagreb, Krapinu i Macelj, a dio je i međunarodnog cestovnog pravca koji spaja Beč, Graz, Maribor i Zagreb, možemo reći da je Općina Jesenje smještena na dobrom geoprometnom položaju.

Hijerarhijski najviša cesta koja prolazi kroz Općinu Jesenje jest državna cesta D74 koja spaja Đurmanec s Krapinom, Bednjom i Lepoglavom u duljini kolnika od 21.992 km. Osim navedene, kroz Općinu prolaze i sljedeće lokalne ceste: L 22013 koja spaja Gornje Jesenje i Brdo Jesenjsko u duljini kolnika od 2.244 km te lokalne ceste L 22010 koja spaja Đurmanec s Gornjim Jesenjem u duljini kolnika od 7.327 km. Osim državnih i lokalnih cesta na području se proteže skoro 40 km nerazvrstanih cesta

3.2. Stupanj digitalizacije Općine

Stupanj digitalizacije općine predstavlja prikaz trenutnog stanja te prikaz stanja nakon realizacije Strategije općine. Stupanj digitalizacije ocijenjen je kroz hibridni model koji ocjenjuje stanje i zrelost općine Jesenje u svakom od definiranih segmenata: Upravljanje općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, Održiv promet i pametna mobilnost. Razine u modelu svrstavaju se u dimenziju (1) početka inicijative, (2) razvoj pametne općine, (3) povezanu pametnu općinu, (4) naprednu pametnu općinu te (5)

transformiranu pametnu općinu. Transformirana pametna općina predstavlja ideal tipsku dimenziju koju nije postigla niti jedna općina, dok je u četvrtoj, dimenziji napredne pametne općine svrstano vrlo malo općina. Općina Jesenje svrstava se u prvu dimenziju, odnosno početak inicijative, s obzirom kako do sada nisu provedeni brojni projekti usmjereni na digitalizaciju Općine Jesenje. U tome smislu, početak inicijative je prisutan u svim navedenim područjima. Nakon realizacije Strategije stupanj digitalizacije u svim područjima biti će na razini povezane pametne općine. U tome smislu, ciljano stanje definirano je kroz:

- Postojanje centraliziranog upravljanja sustavom podataka
- Umreženosti s dionicima unutar i izvan općinske uprave putem sustava
- Razvijen plan pružanja usluga koji uključuje e-usluge
- Kontinuirano unaprjeđenje upravljanja modela pružanja usluga
- Korištenje digitalnih tehnologiju sa svrhom unaprjeđenja transparentnosti te razvoja općine
- Razvijen sustav upravljanja virtualnim zajednicama, uključivanje građenja
- Usmjerenje na razvoj kompetencija i vještina vezanih za digitalne vještine
- Definirani ključni pokazatelji uspješnosti Strategije razvoja pametne općine te način praćenja

<i>Razine/Područja</i>	<i>Početak</i>	<i>Razvoj</i>	<i>Povezan</i>	<i>Napredan</i>	<i>Smart</i>
Upravljanje općinom i uslugama					
Kvaliteta života					
Ekonomija					
Okoliš					
Temeljne usluge					
Održiv promet i mobilnost					

3.3. SWOT analiza

SWOT analiza predstavlja analizu unutarnjih i vanjskih čimbenika analize koja uključuje prednosti, slabosti te prilike i prijetnje. SWOT analizom u obzir uzimamo ključne čimbenike koji utječu ili mogu utjecati na trenutačnu situaciju te nam pruža pomoć kod određivanja

strateških prioriteta kroz povećanje snaga kojih je moguće iskoristiti, odnosno kako bismo minimizirali slabosti te kapitalizirali prilike i minimizirali prijetnje.

S N A G E

- Dobar geoprometni položaj
- Dobra povezanost s ostatkom Hrvatske
 - Prirodno bogatstvo šume
- Postojanje objekta za osnovnoškolsko obrazovanje
- Postojanje infrastrukture za primarnu zdravstvenu zaštitu
 - Postojanje infrastrukture namijenjene za kulturu
- Relativno dobra pokrivenost osnovnom infrastrukturom za vodoopskrbu, elektroopskrbu, sustavom pošte i telekomunikacija

S L A B O S T I

- Visoka starost stanovništva
- Veliki udio neaktivnog radnog sposobnog stanovništva,
 - Slaba obrazovna struktura
 - Manjak kvalificirane radne snage
 - Niska razina gospodarskih aktivnosti
- Neučinkovito korištenje prirodnih resursa
- Nedovoljan financijski kapacitet Općine
- Nedostatak stručnih i organizacijskih kapaciteta
- Nedovoljna razina zaštite, očuvanja i održivog korištenja u funkciji razvoja
 - Nepovoljna obrazovna struktura
 - Nedovoljno razvijena turistička infrastrukture u Općini
- Ne postojanje lokalnih proizvoda niti robnih marki, kao nositelja prepoznatljivosti i izlaza na tržište
 - Nedostatno razvijeno gospodarstvo
 - Nedostatak kulturnih sadržaja u Općini
 - Nedostatak sportskih sadržaja u Općini
 - Manjak proizvodnih nositelja gospodarstva

P R I L I K E

- Potencijal korištenja fondova EU
- Potencijal razvoja poduzetništva
- Razvoj društvene infrastrukture kao osnove za demografsku obnovu Općine
 - Digitalizacija Općine
- Planiranje razvoja Općine kako bi se povećala efikasnost upravljanja Općinom i razvoj Općine
 - Očuvanje prirodne i kulturne baštine, valorizacija i turistička prezentacija
- Poticanje razvoja gospodarstva kroz smanjivanje potrebne dokumentacije na razini Općine
 - Informiranje, lociranje i uključivanje lokalnih proizvođača u razvojne aktivnosti
 - Razvoj poljoprivredne proizvodnje

P R I J E T N J E

- Trend depopulacije stanovništva
- Trend iseljavanja stanovništva
- Nedovoljno ulaganje u Jedinice lokalne samouprave od strane Republike Hrvatske
- Nedovoljno poticajno okruženje za realiziranje procesa razvoja na razini Republike Hrvatske
 - Nedovoljna usmjerenost na održivi razvoj kod procesa planiranja
 - Nedovoljna usmjerenost na ekološka načela kod procesa planiranja
 - Preveliko iskorištavanje prirodnih bogatstava
 - Ugroženost kulturnih i tradicijskih vrijednosti
 - Ugroženost kulturnog identiteta Općine

3.4. Vizija Općine Jesenje

Vizija Općine Jesenje preuzeta je iz Strategije razvoja Općine Jesenje za razdoblje od 2016. godine do 2020. godine te glasi:

„Općina Jesenje je područje s visokom kvalitetom života stanovnika temeljenog na prirodnim i kulturno – povijesnim resursima koji u sinergiji s malim gospodarstvom stvaraju visoku dodatnu vrijednost.“

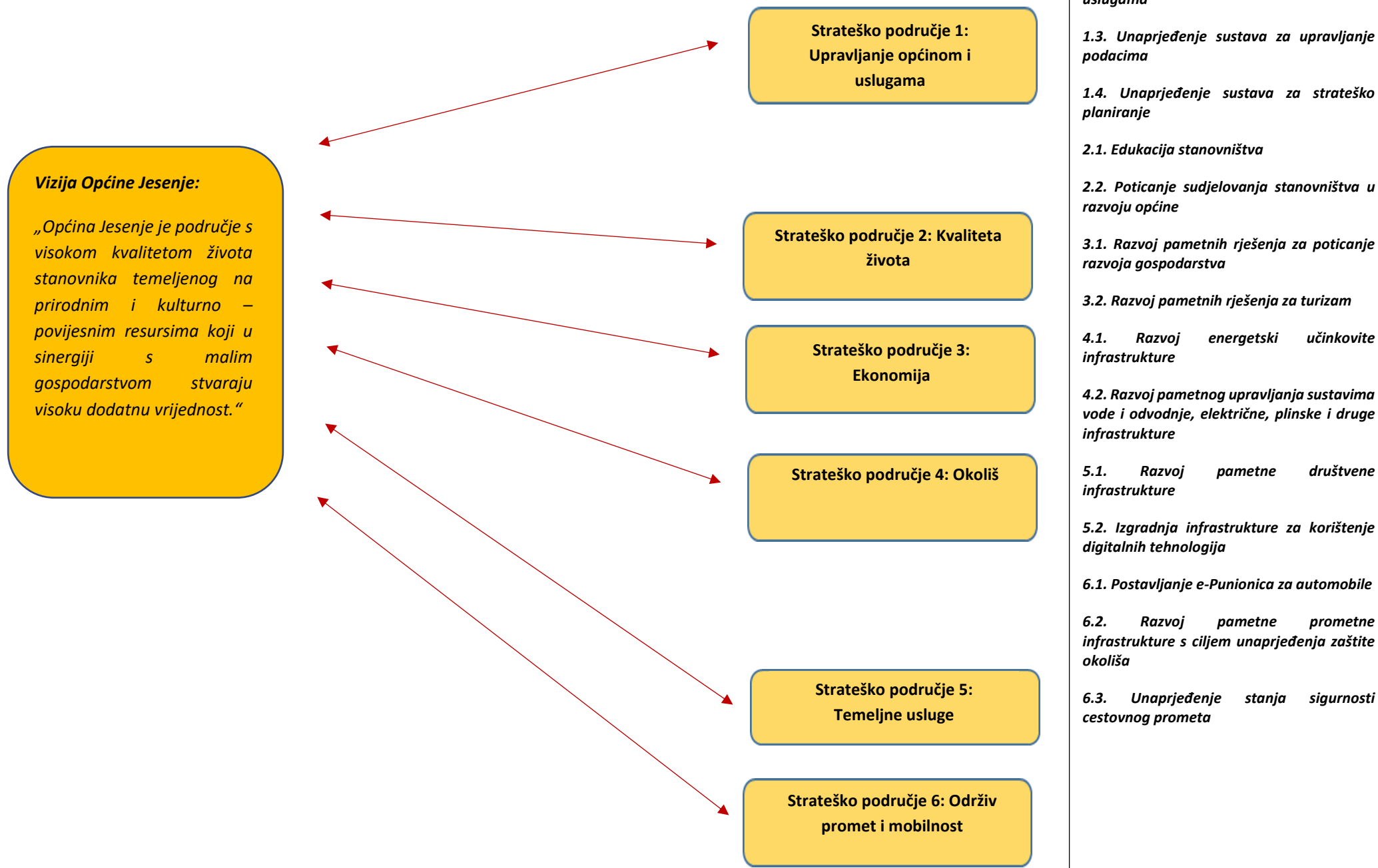
Misija Općine definirane je kroz „Djelovanje Općine Jesenje koje je usmjereno na kontinuirano poboljšanje kvalitete življenja, odgovorno upravljanje javnim dobrima uz participaciju stanovništva u odlučivanju, ali i transparentnosti rada.“

3.5. *Strateška područja*

Kako bi se realizirala navedena vizija te ciljevi, definirano je šest strateških područja: Upravljanje općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, Održiv promet i mobilnost.

U nastavku je svako strateško područje razloženo zasebno te su definirane prioritetne mjere za realizaciju. Nakon toga postavljen je detaljni opis mjere sa specifičnim aktivnostima, mogućim izvorima financiranja, ključnim dionicima i dinamikom provedbe.

Graf 2. Vizija, strateška područja i mjere

3.5.1. Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama

Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama usmjereno je na unaprjeđenje kapaciteta javne uprave, a koja predstavlja temelj za daljnji razvoj Općine te stvaranje boljeg životnog standarda. Uzimajući u obzir kako je većina prigovora na rad javne uprave usmjerena na predugo trajanje, nepotrebnu složenost procesa, nejasne nadležnosti institucija, teško dostupne kontakte te radno vrijeme institucija, ovim strateškim ciljem nastoji se riješiti neki od navedenih problema⁵.

Pametna općina koncept je koji je između ostalog usmjeren na pametnu općinsku upravu te pametnu upravu svih poduzeća povezanih s općinom. Uzimajući u obzir kako je upravo pametna uprava preduvjet za razvijanje pametnog upravljanja, odnosno preduvjet za efikasnije upravljanje općinom i infrastrukturom, ovim strateškim ciljem teži se transformaciji rada općinske uprave te načina pružanja usluga koristeći napredne digitalne tehnologije.

Pametna uprava usmjerena je na pružanje relevantnih informacija stanovništvu, a koje posljedično proizvodi maksimalnu uključenosti stanovnika u donošenje relevantnih odluka važnih za razvoj navedenog područja. Sve skupa posljedično doprinosi povećanoj učinkovitosti i transparentnosti javne uprave. Osim stanovništva, pametna uprava je usmjerena i na razvoj poticajnog okruženja za privatni sektor.

Tijekom procesa realizacije pametne općine treba voditi brigu o novoj administrativnoj strukturi i načinima komunikacije između različitih tijela te komunikaciji između tijela i građana. Pametna općina podrazumijeva digitalnu komunikaciju što ubrzava i pojednostavljuje procese, odnosno štedi resurse vremena i novaca.

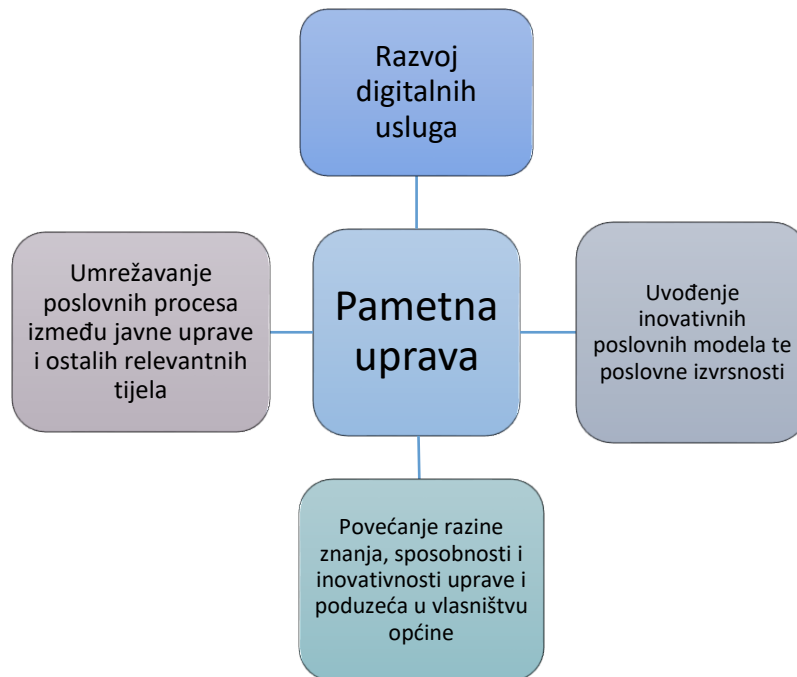
Preduvjeti koje je potrebno ispuniti za realizaciju navedenog cilja uglavnom se tiču financiranja investicija usmjerenih na razvoj i primjenu programa i aplikacija, aktivna uključenost i zainteresiranost stanovništva za korištenje usluga pametne uprave, digitalna pismenost kao osnovni preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija pametne uprave, te pristup internetu za korištenje digitalnih tehnologija. Prilikom razvoja koncepta pametne uprave važno je uzeti u obzir navedene izazove te usmjeriti se na njihovo otklanjanje.

⁵ Ministarstvo pravosuđa i uprave (2015). Strategija razvoja javne uprave za razdoblje 2015. do 2020. godine

Uzimajući u obzir kako razvoj pametne uprave predstavlja proces potrebno je uzeti u obzir više dimenzija. Kako bi se iskoristila što veća korist od implementacije pametne uprave, potrebno je kontinuirano raditi na razvoju i kvaliteti digitaliziranih javnih usluga za stanovnike. U tome smislu potrebno je raditi na umrežavanju poslovnih procesa između javne uprave i ostalih relevantnih tijela, kontinuirano raditi na povećanju razine znanja, sposobnosti i inovativnosti uprave i poduzeća u vlasništvu općine koje se očituje u poboljšanju korisničkog iskustvu, educiranju zaposlenih osoba u upravi, ustanovi i poduzećima, uvođenju inovativnih poslovnih modela te poslovne izvrsnosti, te kontinuirano raditi na razvoju digitalnih usluga.

Slika 6. Pametno upravljanje općinom

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinствени upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta

poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 1: Upravljanje općinom i uslugama su slijedeće:

- 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu
- 1.2. Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama
- 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima
- 1.4. Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje

Mjera 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu

Opis	<p>Općinska uprava trenutačno nije digitalizirana zbog čega ni same usluge općinske uprave nisu digitalizirane a što dovodi do toga da se na realizaciju poslovnih procesa gubi previše resursa poput vremena i novaca.</p> <p>Kako bi se navedeno unaprijedilo, mjerom 1.1. Mjera Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu postaviti će se osnovni preduvjet za digitalizaciju Općine – digitalna platforma za realizaciju koncepta pametne uprave. Mjera obuhvaća realizaciju digitaliziranog sustava koji će ubrzati i pojednostaviti poslovne procese unutar općine. Navedeni sustav dovesti će do umreženosti koja olakšava i potiče razmjenu informacija podataka između ključnih dionika. Tijekom uvođenja sustava digitalnih usluga potrebno je uspostaviti nove administrativne strukture te načine komunikacije. Digitalne usluge uključuju digitalizaciju administrativnih podataka i digitalizaciju procesa javnih</p>
-------------	---

	<p>usluga koje općina obavlja. Na ovaj se način administrativni postupci obavljaju digitalno bez fizičke razmjene podataka, a stanovnicima i poduzetnicima podaci postaju pristupačniji i dostupniji u digitalnom formatu. Navedena platforma služi kao podloga za kvalitetnu komunikaciju između dionika, kao i podloga za predlaganje i razvoj novih ideja za unaprjeđenje različitih dimenzija društvenog života na navedenom području.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Uspostava kataloga usluga❖ Definiranje organizacijske strukture za interno umrežavanje između važnih dionika❖ Implementacija platforme kao jedinstvene točke pristupa za razmjenu podataka, integraciju poslovnih procesa i automatsko aktiviranje zahtjeva s portala❖ Definiranje odgovornosti, funkcionalnosti te strukture upravljanja digitalnim uslugama
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će</p>

Strategija razvoja pametne Općine Jesenje do 2026. godine

	realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Realiziran portal općine kroz koji su dostupne relevantne informacije

Mjera 1.2. Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave

Opis	<p>Općinska uprava trenutačno nije digitalizirana zbog čega ni same usluge općinske uprave nisu digitalizirane a što dovodi do toga da se na realizaciju poslovnih procesa gubi previše resursa poput vremena i novaca.</p> <p>Kako bi se navedeno unaprijedilo, mjerom 1.2. Mjera Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave unaprijediti će se mjera 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu te će se dodatni dodatna performansa kojom će se omogućiti registracija i autentifikacija za pristup digitalnim uslugama, a služi kako bi se omogućio siguran i individualiziran pristup informacijama kroz osobni korisnički pretinac. Osobni korisnički pretinac sustav je koji generira za pojedinca važne informacije o situacijama i događajima vezanima za osobna prava pojedinaca. Autentifikacija je u tome smislu važan element koji podrazumijeva informacijsku sigurnost te zaštitu osobnih podataka. Jedinstveni sustav registracije omogućuje sigurno i transparentno korištenje sustava digitalnih usluga uprave.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Uspostava centralnog sustava koji prikuplja informacije i dokumente❖ Uspostava sustava pohranjivanja i praćenja dokumentacije, kao i sustav upravljanja zahtjevima❖ Osiguravanje upravljanja i funkcioniranja sustava te koordinaciju
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.

Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinostveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.</p>
Pokazatelj učinka	Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave

Mjera 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima

Opis	<p>Česti problem koji se javlja prilikom digitalizacije poslovnih procesa upravo je nedostatno unaprjeđenje sustava. Zbog toga pada funkcionalnost i optimiziranost poslovnih procesa te se javljaju teškoće s korištenjem i neminovno nezadovoljstvo iskustvom korištenja takvog sustava.</p> <p>Upravo zbog toga je definirana i Mjera 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima koja se realizira kroz uvođenje moderniziranih tehnologija i umrežavanjem poslovnih procesa. Kroz mjeru unaprjeđenja sustava za upravljanje podacima povećava se transparentnost i efikasnost rada općine. Uzimajući u obzir brojne aktivnosti i procese koji</p>
-------------	--

	<p>podrazumijevaju velike količine podataka koje je potrebno pohraniti i obraditi, potrebno je kontinuirano ulagati u unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima, a kako bi se povećala brzina i kvaliteta pružanja navedenih usluga, ali i posljedično kvalitetnijih i informiranijih odluka od strane općine.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Analiza zahtjeva i Plan rada usklađivanja s normama❖ Mjerenje performansi❖ Izvješćivanje❖ Kontinuirano poboljšanje i praćenje
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.</p>
Pokazatelj učinka	<p>Unaprjeđen sustav za upravljanje podacima</p>

Mjera 1.4. Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje

Opis	<p>Problem većine Općina na razini Republike Hrvatske predstavlja nedovoljna usmjerenost na planiranje razvoja općine, a zbog čega dolazi do nedostatno iskorištenih kapaciteta i prilika općine, odnosno do nedostatnog razvoja općine.</p> <p>Kako bi se iskoristili svi kapaciteti i prilike koje općina ima, te umanjile slabosti i izbjegle prijetnje, potrebno je dodatnu pozornost usmjeriti na strateško planiranje. Strateškim planiranje općine definiraju što žele postići i koliko im novaca treba da to postignu, odnosno određuju da li su navedeno postigle ili nisu. Bez dobrog i kvalitetnog strateškog planiranja, nije moguće utvrditi napredak općine. Upravo iz tog razloga strateško planiranje jedno je od važnih sastavnica pametne općine.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Definiranje usmjerenja i indikatora kroz strateške dokumente❖ Kontinuirano praćenje rezultata❖ Ocjenjivanje rezultata❖ Unaprjeđivanje sustava sukladno prepoznatim potrebama
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja</p>

	Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Donesen minimalno jedan strateški dokument Realizirani rezultati definirani strateškim dokumentima

3.5.2. Strateško područje 2: Kvaliteta života

Ruralna područja susreću se sa problemima poput nedostatnih ljudskih i materijalnih resursa, iseljavanja, slabijeg obrazovanog stanovništva, starenja stanovništva te drugih specifičnih socijalnih problema. Uzimajući u obzir kako društvo čini središnju točku koncepta pametne općine koje je ujedno i njegov najosjetljiviji dio, pametna općina nastoji koristiti digitalne tehnologije poput digitalnih platformi kako bi unaprijedila kvalitetu i životni standard koristeći takve oskudne resurse i mogućnosti.

S obzirom na to, strateškim područjem 2: Kvaliteta života nastoji se maksimalno uključiti stanovništvo s područja općine kako bi se iskoristile sve dostupne mogućnosti na području općine kroz korištenje digitalnih rješenja. Utjecaj na kvalitetu života kroz digitalne tehnologije podrazumijeva jačanje socijalnog kapitala te poboljšanje lokalnih društvenih sadržaja, a koje uz sebe vežu i mnoštvo izazova poput: dobi, dostupnosti usluga, koheziju zajednice, postojeće vještine, kvalifikaciju stanovništva te druge, a na koje je potrebno posebno obratiti pažnju kako bi se na navedene izazove što adekvatnije odgovorilo.

Ključni čimbenik pametne općine predstavlja informacijsko – komunikacijska tehnologija, društvene mreže, digitalne platforme i povezani uređaji, a preduvjet za razvoj pametnog društva predstavlja osnaženo društvo koje posjeduje visoku razinu obrazovanja i društvene osviještenosti. Kroz ovu mjeru ulagati će se u taj preduvjet.

Strategija razvoja pametne Općine Jesenje do 2026. godine

S obzirom na veliki potencijal koje digitalne tehnologije imaju u kulturi, sportu i obrazovanju, a koje se ostvaruju kroz uspješnu povezanost različitih dionika, moguće je smanjiti ili čak neutralizirati neke od navedenih problema.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.

Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 2: Kvaliteta života su slijedeće:

2.1. Edukacija stanovništva

2.2. Poticanje sudjelovanja stanovništva u razvoju općine

Mjera 2.1. Edukacija stanovništva

Opis	<p>Većina stanovništva općine ima završenu srednju i osnovnu školu, dok veliki udio stanovništva nije digitalno pismen. Nedostatno obrazovanje i digitalna pismenost uvelike ograničavaju mogućnosti korištenja digitalnih tehnologija u svrhu razvoja koncepta pametne općine, a i čine ograničavajući faktor za daljnji razvoj područja općine. Kako bi se smanjio navedeni problem definirana je mjera 2.1. Edukacija stanovništva koja je usmjerena na zaposlenike u općinskoj upravi, te na stanovništvo općine.</p> <p>Edukacija predstavlja preduvjet za uspješno realiziranje navedenog strateškog područja, odnosno realiziranje koncepta pametne općine.</p>
-------------	--

	<p>Mjera ima za cilj razvijanje digitalne pismenosti stanovništva na području općine, a kako bi se unaprijedila razina korištenja informacijsko – komunikacijskih usluga dostupnih kroz sustav digitalne uprave. U tome smislu potrebno je unaprijediti informatičku pismenost i digitalne vještine osoba zaposlenih u općinskoj upravi, a kako bi iskoristile sve mogućnosti dostupnih tehnologija te razvile nove digitalne usluge kojima bi se odgovorilo na potrebe lokalnog stanovništva. S druge strane, informatička pismenost preduvjet je za korištenje digitalnog sustava uprave, odnosno preduvjet za brže, efikasnije i kvalitetnije ostvarivanje osobnih prava.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Razvoj informatičke pismenosti osoba zaposlenih u općinskoj upravi❖ Razvoj informatičke pismenosti stanovništva općine
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.</p> <p>Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji općine koji će realizacijom područja ostvariti veću</p>

	razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.
Pokazatelj učinka	Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u općinskoj upravi Održana minimalna jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja općine

Mjera 2.2. Poticanje sudjelovanja stanovništva u razvoju općine

Opis	<p>Uključenost stanovništva u razvoj nekog područja još uvijek je na nedovoljnoj razini na prostoru cijele Republike Hrvatske. Uzimajući u obzir kako proaktivnim djelovanjem stanovništva mogu biti nadomještene neke nedostupne usluge na području općine, odnosno mogu biti riješeni specifični problemi općine, potrebno je djelovati na aktiviranje stanovnika kroz jačanje socijalnog kapitala, a kako bi se riješili specifični problemi vezani za navedenu sredinu. Potrebno je ulagati u kapacitete koji doprinose samoorganizaciji stanovništva, a koji imaju potencijala realizirati socijalne inovacije kojima bi se učinkovito djelovalo na prevenciju i otklanjanje socijalnih rizika. U tome smislu najvažniji aspekti u koje je potrebno ulagati su jačanje socijalnog kapitala, otvorenosti sustava za inovacije, kao i volonterstvo. Socijalne inovacije potpomažu integraciji, doprinose unaprjeđenju socijalne kohezije te tako utječu na socijalne rizike, a ključna uloga u svemu tome je partnerstvo između različitih dionika, odnosno civilnog sektora, tržišta i javne uprave.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Jačanje kapaciteta za inovacije u društvenoj sferi❖ Izrada programa poticanja participiranja stanovništva u procesima razvoja općine
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od</p>

	<p>strane Općine Jesenje, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.</p> <p>Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.</p>
Pokazatelj učinka	Pružena podrška za minimalno jednu socijalnu inovaciju

3.5.3. Strateško područje 3: Ekonomija

Problem ruralnih ekonomija predstavljaju slabi demografski trendovi, često praćeni s visokom stopom iseljavanja, nižim obrazovnim dostignućima te nedostatak mogućnosti razvoja poslovanja u odnosu na urbane sredine, problem nedovoljne razvijenosti poljoprivrede, te nepostojanje jačih gospodarskih dionika na tržištu. Kako bi se značajno unaprijedilo trenutno stanje općine, potrebno je o ekonomiji ruralnog prostora promišljati kroz prizmu pametne ekonomije.

Pametna ekonomija podrazumijeva gospodarstvo temeljeno na prikupljanju, obradi i analizi informacija o ekonomiji, usmjeravanje fokusa prema zdravoj ekonomiji te pravovremena i strateška raspodjela dostupnih sredstava kako bi se razvile nove i unaprijedile stare djelatnosti, kao i ulaganje u postojeće i buduće kapacitete stanovništva. Svrha navedenog pametnog gospodarstva jest razvijanje standarda i kvalitete života kako bi se potaknuo ostanak stanovništva na prostorima općine, odnosno omogućila demografska obnova navedene sredine.

Uzimajući u obzir kako je ekonomija ključna poluga za razvoj određenog područja te je zato potrebno o njoj razmišljati kroz kontekst uporabe digitalnih tehnologija. Ekonomija utječe na

Strategija razvoja pametne Općine Jesenje do 2026. godine

moćnosti zapošljavanja na području općine te omogućava punjenje proračuna čime je moguće potaknuti daljnji razvoj područja. U tome smislu, potrebno je ulagati u osnovnu infrastrukturu za gospodarsku djelatnost, ulaganje u istraživanje i razvoj te društveni okvir navedenog područja. Uz razvoj osnovnih djelatnosti, dobru nadopunu ekonomiji predstavlja mogući razvoj pametnog turizma.

Glavna svrha strateškog područja poticanje je razvoja gospodarstva kroz razvoj postojećih te osnivanje ili privlačenje novih poduzeća. Razmjena znanja između relevantnih dionika važan je preduvjet u tome.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinostveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.

Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

S obzirom na to, strateškim područjem 3: Ekonomija definirane su slijedeće mjere:

3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva

3.2. Razvoj pametnih rješenja za turizam

Mjera 3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva

<i>Mjera 3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva</i>	
Opis	Problem općine predstavlja veliki udio nezaposlenih osoba, veliki udio osoba koje ostvaruju nedostatan prihod za kvalitetan život, veliki udio neaktivnog i starog stanovništva te loši demografski trendovi uz

	<p>iseljavanje stanovništva što sve doprinosi lošem stanju gospodarstva. Dodatni problemi vezani su za nedostatan razvoj poljoprivrede na području uslijed problema nedostatnih veličina poljoprivrednog zemljišta te neriješene imovinsko – pravnim odnosima.</p> <p>Kako bi se na navedene probleme adekvatno odgovorilo, definirana je i mjera 3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva. U tome smislu planira se ulagati u pametna rješenja za razvoj gospodarstva koja će odgovarati na konkretne probleme na razini općine vezane za otvaranje novih i unaprjeđivanje starih poduzeća kako bi postala konkurentna na širem tržištu. Kroz mjeru realizirati će se povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javne vlasti</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javne vlasti❖ Poticanje razvoja pametnih rješenja za osnivanje novih i unaprjeđenje starih poduzeća
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.</p> <p>Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.</p> <p>Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti</p>

	informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje za poticanje razvoja poduzetništva.

Mjera 3.2. Razvoj pametnih rješenja za turizam

Opis	<p>Iako postoje značajni potencijali za razvoj turizma na području općine, on je i dalje nedovoljno razvijen, a što se očituje u malom broju posjetitelja općine te malom broju noćenja u općini, a koje uzrokuje slabe dodatne prihode općine. Kako bi se navedeno promijenilo, potrebno je ulagati u razvoj turizma na navedenom području, a jedan od načina je i kroz razvoj pametnih rješenja u turizmu koja približavaju lokalnu ponudu posjetiteljima, doprinose pozitivnom iskustvu i pobuđuju želju turista za povratkom na isto mjesto.</p> <p>Pametna rješenja u tome smislu obuhvaćaju razvoj interaktivnih karata, turističkih aplikacija koje u sebi imaju naznačene sadržaje na području te razvoj drugih specifičnih usluga na području općine, ali i služe za promociju domaće gastronomske karte, odnosno povezuju posjetitelje s lokalnim OPG-ima i njihovom ponudom čime se unaprjeđuje i sama turistička ponuda sredine.</p>
-------------	--

Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Razvoj karte lokalnih proizvođača hrane❖ Realizacija pametnih rješenja u području turizma
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.</p> <p>Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.</p> <p>Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.</p>
Pokazatelj učinka	<p>Razvijena karta lokalnih proizvođača hrane</p> <p>Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u području turizma</p>

3.5.4. Strateško područje 4: Okoliš

Očuvanost i zaštićenost prirode u ruralnoj sredini specifičnost je koja se veže uz ruralni prostor. Kako bi priroda opstala te se takvo stanje zadržalo, potrebno se dodatno usmjeriti na mjere kojima se promiče zaštita i očuvanje prirode, prirodne baštine te okoliša općine, posebno uzimajući u obzir posljedice klimatskih promjena koje dovode do stavljanja naglaska na upravljanje prirodnim resursima i otpadom, odnosno učinkovitijem korištenju izvora energije.

Kako bi se navedenim resursima upravljalo kvalitetno, ovim strateškim područjem definirano je pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem kroz ulaganje u pametne energetske sustave koji omogućuju bolju energetska iskoristivost kroz korištenje obnovljivih izvora energije, a što dovodi do smanjenja troškova te negativnih posljedica na okoliš. Osim toga, navedenim ulaganjima doprinosi se većoj otpornosti infrastrukture na utjecaj klimatskih promjena. U takve se sustave ugrađuju posebni digitalni sustavi i pametna oprema uz postavljanje informacijsko- komunikacijske platforme za prikupljanje, obradu i razmjenu podataka, odnosno proračun i prikaz indikatora u sustavima infrastrukturnih mreža za opskrbu energijom poput električne, rasvjetne, plinske, vodovodne i dr. kako bi se pronašlo optimalno rješenje za izvođenje funkcija. Strateški cilj usmjeren je na razvijanje integrirane energetske mreže za učinkovito upravljanje osnovnom infrastrukturom kojom će se smanjiti troškovi održavanja te omogućiti korištenje daljnjih potencijala za razvoj pametnih rješenja.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinostveni upravni odjel Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.

Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se realizirati strateško područje 4: Okoliš su sljedeće:

4.1. Razvoj energetske učinkovite infrastrukture

4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture

Mjera 4.1. Razvoj energetske učinkovite infrastrukture

Opis	<p>Na razini područja općine postoji nedostatan ulaganje u energetske učinkovite infrastrukture. Uzimajući u obzir sve veću potrebu za povećanjem otpornosti infrastrukture uslijed sve drastičnijih posljedica uzrokovanih klimatskim promjenama i drugim vanjskim faktorima na koje je teško ili nemoguće utjecati, ovom će se mjerom 4.1. Razvoj energetske učinkovite infrastrukture usmjeriti na povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture na području općine.</p> <p>Kako bi se navedena mjera realizirala potrebno je uvesti sustav mjerenja potrošnje energije u objektima u skladu s kojima će se odrediti prioritete za realiziranje projekata smanjenja energetske potrošnje</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Razvoj energetske učinkovitosti javnih i stambenih zgrada na području općine❖ Razvoj energetske učinkovitosti javne rasvjete❖ Širenje infrastrukturne mreže i obnova postojeće
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinostveni upravni odjel Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području općine.</p>

	<p>Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.</p> <p>Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.</p>
Pokazatelj učinka	<p>Razvijena energetska učinkovitost minimalno jednog objekata javne i stambene namjene</p> <p>Razvijena energetska učinkovitost javne rasvjete na minimalno 500 metara duljine</p>

Mjera 4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture

Opis	<p>Područje općine relativno je dobro pokriveno vodoopskrbom, elektroopskrbom te sustavom pošte i komunikacija. Problem predstavlja nepostojanje kanalizacije te zastarjelost cijelog sustava.</p> <p>Kako bi se navedeni problemi riješili mjerom 4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture će se uvesti digitalna rješenja koja će unaprijediti postojeći sustav kroz analizu, prikupljanje i obradu podataka, a koji će dovesti do odabira optimalnog rješenja.</p>
Indikativne aktivnosti za	<p>❖ Povećanje razine recikliranja uvođenjem pametnih rješenja</p>

realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Kreiranje platforme koja promiče kružno gospodarstvo i daje informacije važne za zaštitu okoliša❖ Unaprjeđenje postojećih mreža vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture uvođenjem sustava pametnih rješenja
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinostveni upravni odjel Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području općine.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.</p> <p>Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.</p>
Pokazatelj učinka	<p>Minimalno jedno pametno rješenje u sustavu gospodarenja otpadom</p> <p>Minimalno jedno implementirano pametno rješenje u sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture</p> <p>Realizacija platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša</p>

3.5.5. Strateško područje 5: Temeljne usluge

Javna infrastruktura predstavlja jedan od značajnih čimbenika razvoja te bez nje nije moguće ostvariti rast i razvoj nekog područja. Ruralni prostori okarakterizirani su problemom nedostupnosti temeljnih usluga u odnosu na urbane sredine. Problem leži u nepostojanju fizičke infrastrukture namijenjene za osiguravanje temeljnih usluga, ali i u nedovoljnoj financijskoj održivosti navedene infrastrukture.

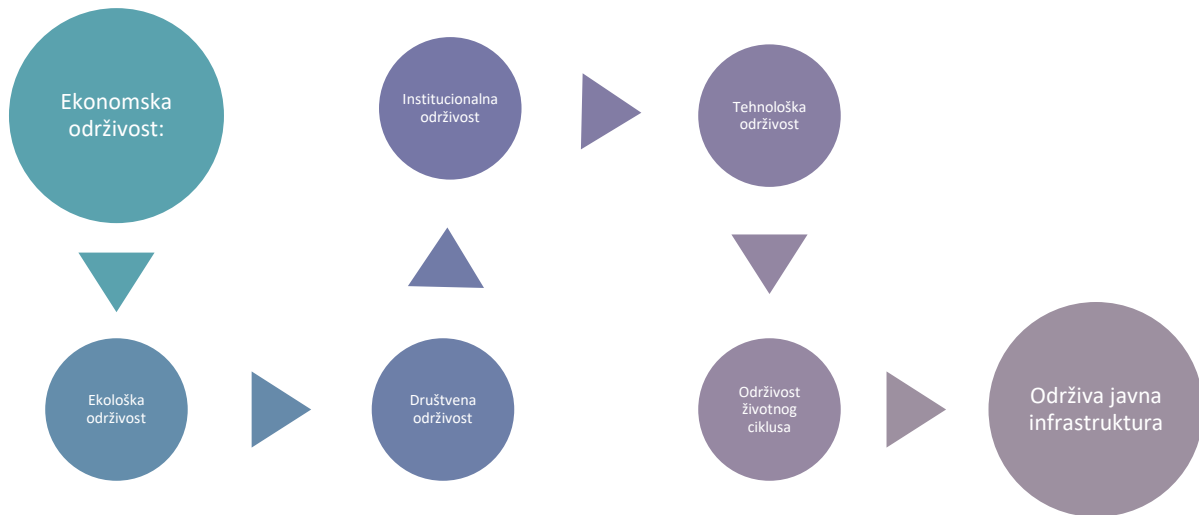
Navedenim izazovima svakako doprinose problematični demografski trendovi koji uključuju starenje stanovništva, iseljavanje, ali i probleme vezane za nezaposlenost i malu stopu aktivnosti stanovništva koji dovode do većih potreba za dodatnim specifičnim uslugama s jedne strane, ali i do teškoća u financiranju infrastrukture i usluga.

Kako bi se što adekvatnije odgovorilo na navedenu problematiku, potrebno je da javna infrastruktura bude što održivija, i to u pogledu ekonomske i financijske, ekološke, društvene i institucionalne održivosti.⁶ Ekonomska dimenzija tako podrazumijeva da je navedena građevina ekonomski profitabilna, ima financijsku održivost, instrument je za postizanje javnih politika; ekološki je prihvatljiva, dakle pruža zaštitu od prirodnih i klimatskih nepogoda, čuva okoliš i pruža zaštitu od onečišćenja, efikasno koristi resurse; omogućuje društvenu održivost kroz to što smanjuje siromaštvo i isključivost, doprinosi promicanju ljudskih prava te očuvanju kulturne baštine; te institucionalnu dimenziju koja podrazumijeva usklađenost sa strategijama, efikasno upravljanje i odgovornost, jačanje administrativnog kapaciteta i održivost pri promjenama. U odnosu na UN-ove kriterije za održivu infrastrukturu, World economic forum uključuje i dodatne kriterije poput: tehnološke održivosti koja se odnosi na održivost tehničko – tehnoloških rješenja te održivosti životnog ciklusa, odnosno održivosti objekta u njegovom životnom vijeku.

United Nations: Guiding Principles on PeopleFirst Public-Private Partnership, dostupno na web stranici: <https://www.unceppp-icoe.org/people-first-ppps/what-are-people-first-ppps/>
<https://smart-ri.hr/pametna-javna-infrastruktura-sest-kvaliteta-odrzive-javne-infrastrukture/>

Slika 7. Infografika svojstva održive javne infrastrukture

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinствeni upravni odjel Općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 5: Temeljne usluge su sljedeće:

5.1. Razvoj pametne društvene infrastrukture

5.2. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

Mjera 5.1. Razvoj pametne društvene infrastrukture

Opis	<p>Problemi ruralnog područja povezani su s prisutnim ograničavajućim faktorima razvoja područja koja se očituju u nejednakoj distribuciji društvenih sadržaja i programa, kao i nejednakoj distribuciji društvene infrastrukture.</p> <p>Kako bi se stanovnicima općine osigurala viši standard života te poboljšala kvaliteta života unaprijediti će se postojeća, te će izgraditi nova infrastruktura namijenjena za društvenu djelatnost, a koja će se zasnivati na primjeni pametnih rješenja i tehnologija kako bi navedena infrastruktura postala dostupnija za stanovništvo općine. U tome smislu ulagati će se u integriranu i višenamjensku infrastrukturu koja će biti ekološki i društveno prihvatljiva, primjenu efikasnih tehnologija, modularnost i decentraliziranost, kvalitetne i efikasne materijale, minimiziranje otpada, ugradnju prirodnih materijala, pristupačnost za sve skupine korisnika, inovativno financiranje te upravljanje rizicima.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Određivanje infrastrukturnih potreba❖ Uspostavljanje ciljeva i očekivanih rezultata❖ Izrada predložaka za analizu troškova❖ Realizacija pametne infrastrukture
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinostveni upravni odjel Općine.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i</p>

	<p>poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.</p> <p>Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.</p>
Pokazatelj učinka	Razvijen minimalno jedan pametan objekt usmjeren na društvenu djelatnost

Mjera 5.2. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

Opis	<p>Na razini područja općine postoji nedovoljno razvijena infrastruktura za uporabu komunikacijsko – informacijskih tehnologija zbog kojeg postoje poteškoće u korištenju digitalnih alata. Kako bi se navedeno izmijenilo definirana je mjera 5.2. Izgradnja digitalne infrastrukture putem koje će se realizirati jedan od preduvjeta za korištenje digitalnih alata, odnosno razvoj pametne općine. Za navedenu mjeru potrebno je značajno unaprijediti postojeću mrežu kako bi se ostvarilo brža i stabilnija povezanost s internetom. Sastavni dio razvoja te infrastrukture čini unaprjeđivanje mrežne infrastrukture, uspostava širokopojasne mreže te razvoj bežičnog pristupa internetu. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija omogućiti će povećanje dostupnosti brzog interneta za cijelo područje općine, ali će omogućiti i brži i bolji pristup internetu koji će zauzvrat omogućiti razvoj specifičnih tipova djelatnosti</p>
-------------	--

	na razini općine, ali i omogućiti viši standard i kvalitetu života stanovništva na području općine.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Osnaživanje mrežne infrastrukture s ciljem potpune pokrivenosti za područje općine❖ Uspostava širokopojasne infrastrukture❖ Razvoj javne WI-Fi mreže
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj mjere je Općina Jesenje, dok su korisnici stanovnici te poslovni subjekti s područja Općine Jesenje.
Pokazatelj učinka	Razvijena mreža za širokopojasni Internet Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim WI-FI-em

3.5.6. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost

Klimatske promjene i njezine posljedice stvaraju najaktualniji problem današnjice, dok je promet jedan od značajnijih čimbenika koji njima doprinosi. Primjena digitalnih tehnologija uvelike može pomoći kod navedenog problema kroz stavljanje naglaska na korištenje električnih prometnih sredstava, ali i digitalizacije i optimizacije sustava koje će doprinijeti smanjenju emisije ugljičnih plinova, odnosno smanjiti utjecaj na klimatske promjene. Osim toga, česti problem općina predstavlja nedostatna povezanost s drugim općinama i naseljima. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost usmjereno je na razvijanje održivijih načina mobilnosti kojima će se omogućiti brži, kvalitetniji i jeftiniji prijevoz stanovnika i robe na području općine na način koji u najmanjoj mogućoj mjeri ugrožava okoliš. U tom kontekstu koncept pametnog prometa i mobilnosti podrazumijeva fizičku, komunikacijsku i informacijsku infrastrukturu, platformu za povezivanje podataka i informacija te aplikacijsku razinu koji tek zajedno mogu ispuniti puni potencijal.

Strategija razvoja pametne Općine Jesenje do 2026. godine

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinostveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost su slijedeće:

6.1. Postavljanje e-Punionica za automobile

6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja zaštite okoliša

Mjera 6.1. Postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila

Opis	Na području općine nedostatno je razvijena održivost prometa i mobilnosti, a zbog čega se Mjerom 6.1. Postavljanje e-Punionica za motorna vozila pokušava u jednoj dimenziji odgovoriti na navedeni problem. Mjera je usmjerena na smanjivanje negativnih učinaka motornih vozila kroz promicanje inovativnih pogonskih sustava, odnosno postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila. U tome smislu potrebno je prepoznati trenutačne i buduće potrebe za punionicama električnih automobila, kao i potencijalno naprednih rješenja vezanih za dostupnost usluga usmjerenih na električna motorna vozila.
Indikativne aktivnosti za	❖ Analiza trenutačnih i budućih potreba za e-Punionicama za električna motorna vozila

realizaciju mjere	❖ Postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.</p> <p>Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.</p>
Pokazatelj učinka	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila

Mjera 6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture

Opis	Na razini područja općine nedostatno je razvijena pametna prometna infrastruktura zbog čega su nedovoljno iskorišteni potencijali koje takva infrastruktura nosi kao što su smanjenje ekološkog otiska, povećanje efikasnosti i funkcionalnosti navedene infrastrukture. Upravo zbog toga definirana je Mjera 6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture. Mjera
-------------	--

	<p>je usmjerena na razvoj pametne prometne infrastrukture kojoj je cilj realizirati infrastrukturu koja je učinkovitija, štedljivija, ekonomičnija, sigurnija te ekološki održivija u odnosu na trenutačnu.</p>
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	<ul style="list-style-type: none">❖ Razvoj pametnih rješenja u cestovnom prometu❖ Razvoj pametnih rješenja u biciklističkom prometu❖ Razvoj pametnih rješenja za pješake❖ Razvoj pametnih rješenja vezanih za ostale načine prometovanja
Financiranje	<p>Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.</p>
Nositelj mjere	<p>Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Jesenje te Jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Jesenje.</p> <p>Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.</p> <p>Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.</p>
Pokazatelj učinka	<p>Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u prometu</p>

3.6. Definirani projekti Općine Jesenje

U daljnjem su tekstu definirani projekti Općine Jesenje koji se namjeravaju provesti u narednom strateškom razdoblju. Navedeni projekti definirani su kroz razgovore s dionicima iz Općine Jesenje, odnosno kroz razgovore s općinskim načelnikom, zaposlenicima uprave, te zaposlenicima općinskih poduzeća te uvidom u Provedbene programe Općine. Troškovi projekata definirani su okvirno te su podložni izmjenama

Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
1.	Kreiranje portala Općine kao digitalne platforme za pametnu upravu	Općina Jesenje	Projektom će se uspostaviti digitalizacija sustava javne uprave, odnosno stvoriti će se preduvjet za nove administrativne strukture te nađne komunikacije koji će omogućiti digitalno administrativno upravljanje podacima te pristupačnost uprave za stanovnike i poduzetnike	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Realiziran portal općine kroz koji su dostupne relevantne informacije za stanovnike i poduzetnike	250.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
2.	Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama	Općina Jesenje	Projektom će se uvesti dodatna performansa postojećem portalu Općine kojom će se omogućiti registracija i autentifikacija za pristup digitalnim uslugama, a služi kako bi se omogućio siguran i individualiziran pristup informacijama kroz osobni korisnički pretinac	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave	100.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
3.	Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima	Općina Jesenje	Projektom će se unaprjediti sustav za upravljanje podacima kojim će se uvesti modernije tehnologije koje će proizvesti bolje performanse sustava, odnosno povećati kvalitetu digitalnih usluga	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Unaprjeđen sustav za upravljanje podacima	50.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
4.	Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje	Općina Jesenje	Projektom će se razviti strateški dokumenti Općine koji će doprinijeti unaprjeđenju strateškog planiranja na području Općine	Javna uprava	Inovacije i razvoj	1) Donesen minimalno jedan strateški dokument 2) Realizirani rezultati definirani strateškim dokumentima	30.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Strateško područje 2: Kvaliteta života								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
5.	Unaprjeđenje socijalne zaštite	Općina Jesenje	Svrha projekta je razvoj socijalne skrbi na području Općine kako bi se unaprjedita dostupna socijalna zaštita za lokalno stanovništva te se omogućio ravnopravan pristup društvenim strukturama	Socijalna skrb, Civilno društvo	Potpore	1) Financirano minimalno 50 potpora za osobe u potrebi 2) Financirano minimalno 10 programa i aktivnosti usmjerenih na lokalno stanovništvo	1.088.710,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
6.	Provođenje edukacije	Općina Jesenje	Projekt ima za cilj razvijanje digitalne pismenosti stanovništva na području općine, a kako bi se unaprjedita razina korištenja informacijsko – komunikacijskih usluga dostupnih kroz sustav digitalne uprave	Obrazovanje	Inovacije i razvoj	1) Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u općinskoj upravi 2) Održana minimalna jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo	30.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
7.	Pružanje podrške za razvoj socijalnog kapitala	Općina Jesenje	Projektom će se pružiti podrška za razvoj kapaciteta u Općini koji su usmjereni na jačanje socijalnog kapitala, a čime će se potaknuti otvorenost sustava za inovacije, integraciju svih skupina stanovnika u Općini, potaknuti socijalnu koheziju kao i volonterstvo	Inovacije i razvoj	Potpore	Pruženo minimalno pet potpora usmjerenih na razvoj dodatnih kapaciteta Općine kojim će se omogućiti razvoj socijalnog kapitala	40.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
8.	Financiranje potpora za daljnje školovanje	Općina Jesenje	Svrha projekta je razvoj odgoja i školstva na području Općine, a kako bi se dao poticaj za daljnje školovanje i obrazovanje, odnosno pružio bi se ravnopravan pristup obrazovanju za sve skupine učenika i studenata	Obrazovanje	Potpore	Financirano minimalno 10 potpora za školovanje	100.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja

Strategija razvoja pametne Općine Jesenje do 2026. godine

Strateško područje 3: Ekonomija								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
9.	Razvoj turističkih sadržaja i infrastrukture	Općina Jesenje	Svrha projekta je razvoj turizma na području Općine proširenjem turističke ponude Općine te provedbom digitalizacije u svrhu približavanja lokalne ponude posjetiteljima	Gospodarstvo – Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, Turizam, Kultura	Inovacije i razvoj, Potpore	Razvijeno minimalno 4 turistička sadržaja ili infrastrukture	1.180.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
10.	Financiranje kulturno značajnih programa	Općina Jesenje	Svrha projekta je razvoj turizma na području Općine financiranjem raznih kulturnih programa i manifestacija koje privlače veći broj posjetitelja na područje Općine	Gospodarstvo – Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, Turizam, Kultura	Potpore	Financirano minimalno 5 potpora za kulturno značajne programe	2.716.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
11.	Financiranje potpora poljoprivrednicima	Općina Jesenje	Svrha projekta je unaprjeđenje poljoprivrede u Općini ciljanim potporama ekološkoj proizvodnji, voćarstvu i vinogradarstvu	Gospodarstvo – Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, Poljoprivreda i ruralni	Potpore	Financirano minimalno 30 potpora za razvoj poljoprivrede s prioritetom na ekološku proizvodnju, voćarstvo i vinogradarstvo	196.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
12.	Poticanje razvoja pametnih rješenja za malo i srednje poduzetništvo	Općina Jesenje	Projektom će se doprinijeti razvoju pametnih rješenja u gospodarstvu za poduzetnike čime će se potaknuti zapošljavanje osoba, odnosno povećanje njihovih prihoda što će utjecati na gospodarski razvoj Općine	Gospodarstvo - poduzetništvo	Inovacije i razvoj	Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje za poticanje razvoja poduzetništva	200.000,00	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Strateško područje 4: Okoliš								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
13.	Razvoj energetske učinkovitosti javnih i stambenih zgrada na području općine	Općina Jesenje	Projektom će se povećati energetska učinkovitost objekta na području Općine čime će se doprinijeti većoj razini ušteda, odnosno smanjenju utjecaja na klimatske promjene	Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	Infrastrukturni projekt	Razvijena energetska učinkovitost minimalno jednog objekta javne i stambene namjene	3.000.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
14.	Razvoj energetske učinkovitosti javne rasvjete	Općina Jesenje	Svrha projekta je razvoj i implementacija pametnih rješenja u sustavu javne rasvjete te proširenje postojeće mreže s ciljem manje potrošnje električne energije, manjeg svjetlosnog zagađenja i utjecaja na okoliš te postizanje veće razine energetske učinkovitosti	Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	Infrastrukturni projekt	Izgrađena ili modernizirana infrastruktura za javnu rasvjetu na površini od 24 km ²	500.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
15.	Kreiranje platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša	Općina Jesenje	Projektom će se izraditi platforma za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša čime će se unaprijediti osviještenost stanovnika u Općini o zaštiti okoliša, odnosno unaprijediti razina zaštite okoliša	Komunalna infrastruktura, Javna uprava	Inovacije i razvoj	Realizacija platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša	300.000,00	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
16.	Rekonstrukcija i izgradnja vodovoda	Općina Jesenje	Projektom će se izgraditi i rekonstruirati vodovod u Općini koji će doprinijeti smanjenju gubitaka vode, odnosno većoj dostupnosti pitke vode za stanovništvo	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađena ili modernizirana infrastruktura vodoopskrbe za minimalno 220 korisnika	1.464.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
17.	Izgradnja novog groblja-obnova, rekonstrukcija i opremanje	Općina Jesenje	Projektom će se izgraditi ili modernizirati infrastruktura na području Općine čime će se unaprijediti dostupnost komunalne infrastrukture na području Općine	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađena ili modernizirana infrastruktura groblja za minimalno 1 objekt	1.130.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
18.	Sanacija deponija Gorjak	Općina Jesenje	Projektom će se sanirati odlagalište otpada čime će se doprinijeti povećanju zaštite okoliša na području Općine	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Sanirano odlagalište otpada Jezero	250.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
19.	Uređenje javnih površina	Općina Jesenje	Projektom se planira uređenje i održavanje javnih površina što doprinosi vizualnom identitetu Općine kao jednom od bitnih predstavi razvoja Turizma	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Uređene javne površine minimalne površine 6.000m ²	100.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
20.	Unaprjeđenje kanalizacijske mreže	Općina Jesenje	Svrha projekta je unaprjeđenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture vezanih odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda na području Općine kako bi se unaprijedio komunalni standard i uvjeti života te povećala razina zaštite okoliša	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Unaprjeđena kanalizacijska infrastruktura u duljini od minimalno 4.560m	503.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Strateško područje 5: Temeljne usluge								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak	Mogući načini financiranja
21.	Izgradnja dječjeg vrtića Gornje Jesenje	Općina Jesenje	Svrha projekta je izgradnja društvene infrastrukture za predškolski odgoj i obrazovanje u naselju Gornje Jesenje	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgradnja, uređenje ili opremanje minimalno 1 objekta društvene i javne infrastrukture	13.964.650,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
2.	Razvoj mrežne infrastrukture s ciljem pune pokrivenosti optičkom mrežom	Općina Jesenje	Projektom će se izgraditi širokopojasna infrastruktura kojom će se omogućiti pristup internetu za sve stanovnike i poduzetnike Općine	Digitalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Razvijena mrežna infrastruktura s ciljem osiguranja pune pokrivenosti optičkom mrežom za svo stanovništvo Općine	4.000.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
23.	Razvoj mreže brzog bežičnog besplatnog pristupa internetu	Općina Jesenje	Projektom će se omogućiti hotspot mjesto u Općini čime će se povećati dostupnost interneta te mogućnost korištenja interneta	Digitalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim Wi-Fi-em	200.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Strategija razvoja pametne Općine Jesenje do 2026. godine

Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak	Mogući načini financiranja
24.	Unaprjeđenje sustava nerazvrstanih cesta	Općina Jesenje	Svrha projekta je unaprjeđenje objekata i uređaja prometne infrastrukture na području Općine kako bi se unaprijedio komunalni standard i uvjeti života na području Općine	Komunalna djelatnost	Infrastrukturni projekt	Unaprjeđen sustav nerazvrstanih cesta u duljini od minimalno 3 km	7.448.200,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
25.	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila	Općina Jesenje	Projektom će se postaviti e- punionica za električna motorna vozila čime će se potaknuti ljude na korištenje električnih motornih vozila, odnosno potaknuti ljude na veću razinu zaštite okoliša	Prometna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila	500.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

3.7. Vremenski plan provedbe

U ovom dijelu Strategije prikazan je vremenski plan provedbe Strategije razvoja pametne općine Jesenje. Strategija razvoja pametne općine Jesenje započeti će s realizacijom 2022. godine, dok se završetak Strategije planira u 2026. godini. U tablici su prikazani indikatori provedbe Strategije.

Tablica 2. Vremenski plan provedbe

Indikatori	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
1.1 Realiziran portal općine kroz koji su dostupne relevantne informacije						
1.2 Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave						
1.3. Unaprijeđen sustav za upravljanje podacima.						
1.4. a) Donesen minimalno jedan strateški dokument						
1.4. b) Realizirani rezultati definirani strateškim dokumentima						
2.1. a) Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u općinskoj upravi						
2.1. b) Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja općine						
2.2. Pružena podrška za minimalno jednu socijalnu inovaciju						
3.1. a) Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav						
3.1. b) Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje za poticanje razvoja poduzetništva						
3.2. a) Razvijena karta lokalnih proizvođača hrane						
3.3. b) Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u području turizma						
4.1. a) Razvijena energetska učinkovitost za minimalno jedan stambeni ili javni objekt						
4.1. b) Razvijena energetska učinkovitost javne rasvjete na minimalno 500 m duljine						
4.2. a) Implementirano minimalno jedno pametno rješenje u sustavu gospodarenja otpadom						
4.2. b) Implementirano minimalno jedno pametno rješenje u sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture						
4.2. c) Realizacija platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša						

Strategija razvoja pametne Općine Jesenje do 2026. godine

5.1. Razvijen minimalno jedan pametan objekt usmjeren na društvenu djelatnost						
5.2. a) Razvijena mreža za širokopojasni Internet						
5.2. b) Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim Wi-Fi-em						
6.1. Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila						
6.2. Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u prometu						

3.8. Analiza mogućnosti financiranja

Kako bi se realizirala Strategija razvoja pametne općine Jesenje potrebno je isplanirati potrebna sredstva za njezinu realizaciju.

Financijski plan predstavlja plan potrošnje organizacije za određeno razdoblje, odnosno identificira raspoloživi kapital te procjenjuje potrošnju čime se pomaže u planiranu daljnjih aktivnosti te postavljanju financijskih ciljeva. Mogući izvori financiranja Strategije razvoja pametne općine su: proračun općine, te natječaji na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini.

Prihodi Općine Jesenje rastu tijekom vremena, a što se ne odnosi i na rashode. Sukladno Financijskom izvješću općine Jesenje za razdoblje od 01.01.2020. do 31.12.2020. te 1.1.2021. do 31.12.2021. Prihodi Općine Jesenje nedostatni su za samostalno financiranje razvoja pametne općine. Općina Jesenje sudjelovati će u sufinanciranju kapitalnih projekata za razvoj pametne općine, dok će se ostatak sredstava ostvarivati kroz regionalne, nacionalne ili europske izvore financiranja, odnosno financiranje privatnim kapitalom ili javno – privatnim partnerstvom.

Tablica 3. Prihodi i rashodi poslovanja Općine Jesenje

	<i>1.1.2021.</i> <i>31.12.2021.</i>	<i>1.1.2020.</i> <i>31.12.2020.</i>	<i>1.1.2019.</i> <i>31.12.2019.</i>	<i>1.1.2018.</i> <i>31.12.2018.</i>
Prihodi	7.933.193	4.593.264	4.123.310	3.889.186
Rashodi	3.275.194	3.530.793	3.227.729	3.322.991

Ostali izvori financiranja mogući su kroz: mjere ruralnog razvoja, natječaje na razini ministarstava te natječaja na regionalnoj razini.

4. Participativno planiranje

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/17 obvezno je provođenje savjetovanja s javnošću i ciljnim skupinama, odnosno obvezno je da tijelo nadležno za izradu strateških dokumenata osigura partnerstvo sa svim glavnim dionicima uključenim u proces razvoja lokalne samouprave. Ti glavni dionici uključuju: gospodarska udruženja i socijalne partnere, akademsku i znanstvenu zajednicu, civilno društvo te druge zainteresirane osobe. Zakonom se također definira i partnersko vijeće kao savjetodavno tijelo koje se osniva sa svrhom pripreme i praćenja provedbe dugoročnih i srednjoročnih strateških akata značajnih za jedinicu lokalne samouprave, odnosno u ovom smislu za Općinu Jesenje.

Općina Jesenje imenovala je koordinatora za pripremu i praćenje provedbe Strategije razvoja pametne Općine Jesenje za razdoblje do 2026. godine. Zadatak koordinatora je izrada nacrtu Strategije razvoja pametne Općine Jesenje koji uključuje definiranje mjera i aktivnosti, ocjenjuje prijedloge te potiče redovitu razmjenu informacija između dionika. Osim toga, provodi nadzor nad provedbom programa definiranih Strategijom.

5. Usvajanje strategije, provedba i praćenje

Strategiju razvoja pametne općine Jesenje usvaja Općinsko vijeće nakon provedene javne rasprave.

Nositelj izrade strateškog dokumenta Strategije razvoja pametne općine Jesenje općina je Jesenje koja je ujedno i glavno provedbeno tijelo programa unutar Strategije. U tom smislu, Upravni odjeli Općine Jesenje biti će zaduženi za operativnu provedbu Strategije. U provedbu će biti uključeni vanjski suradnici, Lokalna akcijska grupa, Turističkom zajednicom, odgojno – obrazovne ustanove, poduzetnički inkubatori, institucije vezane za znanost i istraživanje, razvojne agencije te ostali važni dionici za provedbu Strategije. Za provedbu aktivnosti koje su od važnosti za županijsku razinu, Općina će surađivati i s Krapinsko - zagorskom županijom i tijelima u domeni njezinog samoupravnog djelokruga, a za područja u nadležnosti nacionalne razine, Općina će surađivati s tijelima Republike Hrvatske. U tom smislu svakako se ističu: Hrvatske ceste, Hrvatske šume, Pučka otvorena učilišta s područja Županije, obrazovne ustanove i dr. važni dionici za provedbu projekata.

Uz provedbu programa Strategije razvoja pametne općine, potrebno je definirati i proces praćenja, odnosno prikupljanja, analize te usporedbe pokazatelja kojima se prati provedba programa Strategije. Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/17 pokazatelj je definiran kao kvantitativni i kvalitativni mjerljivi podatak koji omogućuje praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja, odnosno mjere, projekta i aktivnosti. Tijelo zaduženo za izradu Strategije izvješćuje putem lokalnog koordinatora o provedbi Strategije. Lokalni koordinator je pravna ili fizička osoba koju je odredio općinski načelnik ili gradonačelnik kao predstavnik jedinice lokalne samouprave za obavljanje i koordinaciju poslova strateškog planiranja na razini jedinice lokalne samouprave. Njegova obveza je podnošenje izvješća o provedbi Strategije, jednom godišnje, Koordinacijskom tijelu putem regionalnog koordinatora.

Tijekom provedbe Strategije se prati:

- Stupanj ostvarenosti utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera

Strategija razvoja pametne Općine Jesenje do 2026. godine

- Ostvarene učinke na razvoj, učinkovitost i uspješnost u korištenju financijskih sredstava
- Sudjelovanje i doprinos partnerstva
- Učinkovitost rukovođenja i organizacije provedbe
- Vidljivost Strategije razvoja u javnosti

Strateški dokumenti politike lokalnog razvoja podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade, provedbe te nakon provedbe.

- Prethodno vrednovanje provodi se tijekom svih faza izrade Strategije razvoja, a završava prije njenog usvajanja. Cilj mu je poboljšati kvalitetu postupka izrade Strategije razvoja. Sažetak prethodnog vrednovanja treba biti uključen u Strategiju razvoja, gdje je potrebno objasniti kako su doprinosi i primjedbe izvršitelja vrednovanja uključeni u Strategiju.
- Vrednovanje tijekom provedbe provodi kroz cijelu fazu provedbe. Cilj takvog vrednovanja pomaganje je donositeljima odluka da tijekom provedbe otkriju što funkcionira ili ne funkcionira u strateškim dokumentima.

Vrednovanje nakon provedbe provodi se po završetku provedbe strateškog dokumenta te ocjenjuje djelotvornost i učinkovitost takvog dokumenta.

Strategija razvoja pametne Općine Jesenje do 2026. godine

Literatura

Državni zavod za statistiku. *Popis stanovništva 2011*. Posjećeno na mrežnoj stranici Državnog zavoda za statistiku: <https://podaci.dzs.hr/hr/>

Državni zavod za statistiku. *Popis stanovništva 2021*. Posjećeno na mrežnoj stranici Državnog zavoda za statistiku: <https://podaci.dzs.hr/hr/>

Info.BIZ. Fina. Posjećeno na mrežnoj stranici: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2Fdashboard%2Fentrepreneurs%2Fstatistics%2F89fe5efb-90fa-4856-ab32-1de6b2966791>

Prostorni plan Općine Jesenje. Dostupno na stranicama Općine Jesenje: <https://www.jesenje.hr/sadrzaj/Clanci/prostorni-plan/Prostorni%20plan%20%20JESENJE%20-%20Pro%e4%8di%c5%a1%c4%87en%20text%202016.pdf>

Registar udruga. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://registri.uprava.hr/#!udruga>

Strateški razvojni program Općine Jesenje za razdoblje od 2016. do 2020. godine. Dostupno na stranicama Općine Jesenje: <https://www.jesenje.hr/sadrzaj/Clanci/strategija-razvoja-opcine/Strategija%20razvoja.PDF>

Popis slika, grafova, tablica

Slika 1. Koncept pametne općine	11
Slika 2. Sektori o kojima ovisi uspješnost implementacije	14
Slika 3. Ciklus donošenja strategije pametne općine	16
Slika 4. Geografski položaj Općine Jesenje	17
Slika 5. Organizacijska shema Općine Jesenje	19
Slika 6. Pametno upravljanje općinom	32
Slika 7. Infografika svojstva održive javne infrastrukture	55
Graf 1. Obrazovna struktura u Općini Jesenje	20
Graf 2. Vizija, strateška područja i mjere	30
Tablica 1 Broj stanovnika u Općini Jesenje po naseljima	20
Tablica 3. Vremenski plan provedbe	65
Tablica 4. Prihodi i rashodi Općine Jesenje	67